
VE RI
TAS

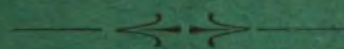

A KÉPVISELŐHÁZ

HÁZSZABÁLYAI.

HIVATALOS KIADÁS.

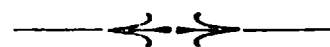
BUDAPEST, 1899.
PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
(HOLD-UTCZA 7. SZ.)

A KÉPVISELŐHÁZ

HÁZSZABÁLYAI.

HIVATALOS KIADÁS.

BUDAPEST, 1899.
PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
(HOLD-UTCZA 7. SZ.)

A képviselőház 1887. évi május hó 21-én elfogadott házszabályai az 1899. évi május hó 15-én tartott ülésben jelen szöveggel módosittattak.

TARTALOM.

Első rész.

Második rész.

A KÉPVISELŐHÁZ
HÁZSZABÁLYAI.

ELSŐ RÉSZ.

A képviselőház alakulásáról.

1. §.

A képviselők a megjelenésre törvény által engedett napok harmadikán délelőtt 10 órakor a képviselőház üléstermében összegyülvén, a legidősebb tag mint korelnök az elnöki, a legfiatalabb hat tag mint korjegyzők a jegyzői helyeket elfoglalják. *Korelnök. Korjegyzők.*

A korelnök értesiti a képviselőket az országgyülés megnyitásának helyéről, idejéről és rendjéről s a ház

alakulásának előkészitése végett az országgyülés megnyitása után legközelebb tartandó ülés óráját kitűzi.

2. §.

Az országgyülés ünnepélyes megnyitásán a képviselők a korelnök vezetése alatt jelennek meg.

3. §.

A képviselőház minden hivatalnoka a ház megalakulásáig a korelnök, illetőleg a korjegyzők rendelkezése alatt áll; szükség esetében a hiányzókat ideiglen a korelnök helyettesiti.

4. §.

A ház alakulásának előkészitése végett kitűzött ülésben a megjelent

Megbizólevelek benyujtása.

képviselők megbizó-leveleiket (általános választási jegyzőkönyveket) a korelnök által kijelölt korjegyzőknek személyesen kézbesitik, a korelnök

pedig a választások érvényessége ellen beadott kérvényeket a háznak bemutatja.

Kérvények a választások érvényessége ellen.

5. §.

A képviselő, ki személyesen meg nem jelenhet, megbizó-levelét a megjelent képviselők egyike által, vagy az elnökhöz intézett levél kisérete mellett is benyujthatja.

Azon képviselők, kiknek megbizólevelei átadattak, a korelnök által nyilt ülésben eszközlendő sorshúzás utján, a lehetőségig egyenlő számú kilencz osztályra osztatnak.

Osztályok kisorsolása.

6 §.

Az első osztálybeli képviselők megbizólevelei az illető választások ellen esetleg beadott kérvényekkel egyetemben, megvizsgálás végett kiadatnak a második osztálynak, a másodikéi a harmadiknak s igy sorban a kilenczedik osztályig, melynek

Megbizólevelek kiadása az osztályoknak.

megbizó-levelei megvizsgálás végett az ezekre vonatkozó kérvényekkel együtt, az első osztálynak adatnak ki

7. §.

Az osztályülések megkezdésének idejét és helyét a korelnök határozza meg.

8. §.

Osztályok alakulása.

Mindegyik osztály:

a) elnököt és jegyzőt s tárgyalásainak bevégeztével előadót választ;

b) tárgyalásairól a háznak bemutatandó jegyzőkönyvet vezettet;

c) határozatait a jelenlevők szavazatainak általános többségével hozza; érvényes határozat hozatalára legalább 12 tag jelenléte szükséges.

9. §.

Az osztályok megalakitása után

megjelenő képviselők megbizó-leveleiket a korelnöknek adják be, ki az ily képviselőket a korjegyzőkkel együtt tartandó sorshúzás utján, az osztályokba a lehetőségig egyenlő számmal utólagosan beosztja, egyszersmind pedig megbizó-leveleiket az illető osztálynak megvizsgálás végett kiadja mindaddig, mig azon osztály, melynek az ily képviselő megbizólevele megvizsgálás végett kiadandó lett volna, tárgyalásait be nem végezte.

Osztályok alakulása után beadott megbizólevelek.

10. §.

A korelnök a választások érvényessége ellen időközben beadott kérvényeket is beérkezésök után azonnal az illető osztályhoz átteszi mindaddig, mig az munkálkodását be nem fejezte.

11. §.

Az osztály egyik tagja sem vehet az osztályülésben részt, azon kép-

viselő megbizó-levelének megvizsgálásában:

Érdekeltség az osztályokban.

a) a ki, vagy a kinek ellenjelöltje fel- vagy lemenő ágban rokona vagy sógora, testvére, unokatestvére vagy közelebbi rokona, házastársának testvére vagy testvérének házastársa;

b) a kinek a választásnál ellenjelöltje volt;

c) kinek választásába tényleg befolyt.

Az e tekintetben felmerülhető kérdések iránt az osztály határoz.

12. §.

Az osztályok a hozzájuk áttett iratokat megvizsgálván, külön-külön jegyzékbe foglalják:

Megbizólevelek megvizsgálása az osztályokban.

a) azon megbizó-leveleket (általános választási jegyzőkönyveket), a melyek a kifogástalan választásokra vonatkoznak.

Kifogástalan választásnak az

tekintetik, melynek általános választási jegyzőkönyve a törvény rendeletének megfelel s a mely ellen kérvény beadva nincs.

Az általános választási jegyzőkönyv kapcsán netalán beadott szavazási jegyzőkönyvek, valamint az elutasitottak jegyzékei ez alkalommal birálat tárgyát nem képezik.

b) Azon megbizó-leveleket, melyek akár tartalmukra, akár kiállitásukra nézve törvényes kifogás alá esnek; megjelölve azon kifogást, a mely a választási jegyzőkönyvre nézve fenforog.

c) Azon megbizó-leveleket, a melyek megfelelnek a törvény rendeletének, de a melyek ellen kérvény van beadva.

d) Azon megbizó-leveleket, melyek ellen kérvény van beadva s egy-

szersmind a fentebbi *b)* pont rendelkezése alá esnek.

Ezután kebelökből azok közül, kiknek választatása kifogástalan, az igazolási állandó bizottságba titkos szavazással egy rendes és egy póttagot választanak. Mindezekről a háznak jelentést tesznek.

13. §.

Az osztályok jelentései a ház elé terjesztetvén, a korelnök az osztályokhoz a 9. és 10-ik szakaszok szerint utólagosan beosztott képviselőkről, a nála időközben beadott megbizólevelekről, valamint a választások ellen netalán intézett kérvényekről s azoknak az osztályok között miképen történt kiosztásáról jelentést tesz.

14. §.

Az osztályok által kifogástalanoknak jelentett megbizó-levelek, ha a

választás ellen az osztálytárgyalás befejezése után, de a ház alakulása előtt (21. §.), kérvény érkezett, a kifogástalan megbizó-levelek sorából kitöröltetnek s a kérvénynyel megtámadottaknak jegyzékébe tétetnek át.

15. §.

Az osztályokhoz a 9. §. szerint már nem utasithatott megbizó-levelek, habár ellenök kérvény nem adatott is be, a háznak csak megalakulása után mutatandók be.

16. §.

Az osztályok jelentései a ház előtt felolvastatván, a korelnök azok alapján kihirdeti az osztályok által megvizsgált megbizó-levelek számát, valamint azt, hogy azok közül:

Osztályok jelentései a ház előtt.

a) hány találtatott kifogástalannak,
b) hány ellen tétetett az osztályok

részéről kifogás, habár azok ellen kérvény nem adatott be,

c) hány lett kérvénynyel megtámadva és

d) hány ellen tétetett az osztályok részéről kifogás, a melyek ellen egyszersmind kérvény van beadva.

Egyuttal kijelenti, hogy mindazon képviselők, kiknek megbizó-levele az *a), b), c)* és *d)* pontok alá soroztatott, a ház alakulásánál s utána az elrendelt szabályszerű eljárás folytán hozandó további határozatig tagsági jogukat ideiglenesen gyakorolandják.

Ezután az emlitett képviselőket a ház tisztviselőinek még azon ülésben vagy a legközelebbi köznapon tartandó ülésben való megválasztására hivja fel; szükséges azonban, hogy ezen képviselők száma az összes képviselők számának általános többségét képezze.

A mennyiben a horvát-szlavon országgyülés képviselőit még el nem küldötte volna, csak a magyarországi képviselők többségének jelenléte szükséges.

17. §.

Először az elnökre történik szavazás, ekképen: a korjegyzők egyike betürend szerint felolvasván a 16-ik §. értelmében jogosult képviselők neveit, ezek egyenkint a felállitott szavazati vederbe teszik szavazati jegyeiket. — Az első felolvasás alkalmával jelen nem voltak nevei — szavazataik beadhatása tekintetében — még egyszer felolvastatnak, s azután a korelnök felügyelete alatt a korjegyzők a gyülés szine előtt összeszámitják a szavazatokat s a korelnök kimondja az eredményt.

A ház megalakulása.

18. §.

Ha általános többség nincsen, a

szavazás azon két tag felett ismétlendő, kik mellett aránylag legtöbb szavazat nyilatkozott.

19. §.

Ezt követőleg az előbbi módon és szintén általános többséggel, de egyszerre választatik a két alelnök.

20 §.

Ugyanazon módon, de egyszerre s viszonylagos szavazattöbbséggel választatik hat jegyző.

A ház utóbb a szükséghez képest a jegyzők számát szaporithatja.

Ugyanakkor választatik általános többséggel a háznagy is, ha a ház annak választását későbbre halasztani nem akarja.

21. §.

A választások befejeztével a megválasztott tisztviselők helyeiket elfog-

lalják s a megválasztott elnök kiemelve a képviseletre jogositott azon kerületek számát, melyekben a választás megtörtént s a megválasztott képviselők megbizó-leveleiket bemutatták, bejelenti a többszörös választásokat és azon kerületeket, melyek a házban még képviselve nincsenek, a házat megalakultnak és azon képviselőket, a kiknek választása ellen addig kérvény be nem adatott s a kiknek megbizó-levele ellen az osztály által kifogás nem emeltetett, végleg igazolt képviselőknek jelenti ki.

A megválasztott elnök a házat megalakultnak jelenti ki.

Egyuttal kijelenti, hogy a most végleg igazolt képviselők választása ellen többé kérvény el nem fogadtatik.

A kik több kerületben választattak meg, a megbizó-leveleik iránti igazolási eljárás befejeztétől számitott 8 nap alatt tartoznak nyilatkozni az

Több kerületben megválasztott képviselők.

iránt, hogy melyik választó-kerület képviseletét fogadják el.

A ház azon kerületeket illetőleg, melyek a ház alakulásakor még képviselve nem voltak, később intézkedik.

22. §.

Az elnök, alelnökök, jegyzők és a háznagy nevei — a ministerium által — Ő Felségének a királynak tudomás végett felterjesztetnek.

23. §.

Az 1848-ik évi IV. t.-cz. 8-ik §-a szerint a ház elnöke az országgyülés egész folyamára, többi tisztviselői pedig csak egy-egy évi ülésszakra választatván, az alelnökök, jegyzők és a háznagy minden évi ülésszak első három ülésének egyikében a föntirt módon újból választatnak. Ezen új választás eredményének ki-

hirdetéseig az előbbi ülésszakban választott alelnökök s jegyzők folytatják hivatalos működésüket.

MÁSODIK RÉSZ.

Az igazolásról.

A képviselőház mindazon képviselőválasztások iránt, melyeknek érvényessége bármely tekintetből kérdésbe vétetik, az 1848: V. t.-cz. 47-ik §-a értelmében önállóan intézkedvén, az ily választások igazolására vonatkozó eljárását a következőkben állapitja meg.

ELSŐ CZÍM.

Az igazolási eljárásról.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

24. §.

A ház alakulása után az igazolás:

a) az igazolási állandó bizottság és

b) a biráló bizottságok által eszközöltetik.

Minden képviselő, ki arra megválasztatott, ezen bizottságokban a tagságot elfogadni s megbizatásában eljárni köteles.

25. §.

A megalakitott igazolási állandó bizottság és biráló bizottságok az országgyülés egész folyama alatt működnek.

26. §.

Az igazolási állandó bizottságnak és a biráló bizottságoknak ülései nyilvánosak; a tanácskozás azonban zárt ülésben tartatik és a határozatok zárt ülésben hozatnak.

27. §.

Ugy az igazolási állandó bizottságban, mint a biráló bizottságokban érvényes határozathozatalra az elnök-

kel együtt legalább öt tagnak jelenléte szükséges.

A határozatok általános szótöbbséggel hozatnak. Az elnök csak akkor szavaz, ha a többi tagok szavazata egyenlően van megoszolva.

II. FEJEZET.

Az igazolási állandó bizottság.

28. §.

Igazolási állandó bizottság megalakulása.

Az igazolási állandó bizottság a 12-ik §. értelmében választott rendes tagokból alakul. Alakulására a ház elnöke azon ülésben, a melyben a megbizó-leveleknek és a választások ellen beadott kérvényeknek kisorsolása megtörténik (39. §.), a következő napnak délelőtti 10 óráját tűzi ki s ezt, valamint az ülés helyét nyilvánosan kihirdeti.

Az igazolási állandó bizottság maga választja elnökét, jegyzőjét és előadóját. Jegyzőkönyveit a bizottság időről-időre a háznak bemutatni tartozik.

29. §.

Ha az igazolási állandó bizottságnak egy vagy több rendes tagja a bizottsági ülésben való megjelenésben akadályozva van, azok helyett megfelelő számban a megválasztott póttagok hivatnak be.

Póttagok az igazolási állandó bizottságban.

Ha a bizottság tagjainak számában halál vagy más elhárithatlan ok miatt hiány támad, azok helyébe az osztályok által választott póttagok lépnek. A mennyiben a hiány többé ez uton nem pótolható, a ház új tagokat választ.

30. §.

Az igazolási állandó bizottság az alább következő 31—33. §§. értel-

mében intézkedik, ha a biráló bizottságnak valamely tagja az ahhoz megbirálás végett utasitott ügyre nézve a 38-ik §-ban körülirt kifogások valamelyike alá esik s e miatt azon ügy megbirálásában részt nem vehet.

31. §.

Érdekeltségi kifogás bejelentése biráló bizottsági tagok ellen.

A 38-ik §-on alapuló érdekeltségi kifogást, a választás ellen kérvényezőknek, továbbá a megválasztott képviselőknek meghatalmazottjai és a választást védő választók, illetőleg meghatalmazottjaik (42. §.) s ezeken felül bármelyik képviselő megteheti.

A biráló bizottságnak azon tagja, a kire nézve a 38-ik §-ban felsorolt érdekeltségi eset merül fel, ezt az igazolási állandó bizottságnak bejelenteni köteles.

32. §.

Ezen bejelentéseket, illetőleg kifogásokat az illetők az igazolási

állandó bizottság elnökének, ezen bizottság alakulásától (28. §.) számitott 48 óra alatt tartoznak irásban bejelenteni. Később tett bejelentés, illetőleg kifogás tekintetbe nem vétetik.

33. §.

Érdekeltségi kifogások tárgyalása az igazolási állandó bizottságban.

Az igazolási állandó bizottság a tett bejelentéseket, illetőleg kifogásokat azonnal tárgyalás alá veszi, meghallgatásával az illető feleknek s mindazoknak, kik a fenforgó tényekről tudomással birnak, a menynyiben mindezek rögtön kihallgathatók; s ha a kifogást figyelembe veendőnek találja, az illető bizottsági tagot azon ügyre nézve más biráló bizottság tagja által helyettesiti és szükség esetében az illetőt ennek helyébe teszi át. Az igazolási állandó bizottság, ha a tett bejelentések és kifogások mindegyikére nézve intézkedett, erről a biráló bizottságok

elnökeit, e bizottságok működésének megkezdhetése végett értesiti.

34. §.

Az igazolási állandó bizottság a 33-ik §. által reá bizottakat a 32-ik §-ban meghatározott 48 órai határidő letelte után azonnal, vagy legfeljebb az azután következő napon tartandó ülésében teljesiti.

III. FEJEZET.

A biráló bizottságok.

35. §.

Alakulása után a ház titkos szavazás utján a véglegesen igazolt képviselők közül kilencz biráló bizottságot választ, melyeknek mindenike hét tagból áll. Az egyes biráló bizottságok megkülönböztetés végett folyó számmal jelölendők meg.

36. §.

A 35-ik §. szerint megválasztott biráló bizottságok tagjai bizottságokként, a bizottságok sorszámának rendében egymásután következve, a terem közepén, az elnöki szék előtt állva, nyilt ülésben a következő esküt teszik le:

Biráló bizottságok tagjainak esküje.

»Én . . . . . . esküszöm, hogy az előttem tárgyalandó képviselőválasztási ügyekben a képviselőház megállapitott szabályai szerint, s azokban kijelölt megbizatásom körében, részrehajlás és mellékes tekintetek nélkül járok el, minden igyekezetemet az igazság felderitésére forditom, és a törvény és lelkiismeretes meggyőződésem szerint igazságos itéletet mondok. Isten engem úgy segéljen!«

A biráló bizottságoknak azon tagjai, a kik ezen eskü tételekor jelen nem voltak, tartoznak az esküt ugyanazon módon pótlólag letenni. A biráló

bizottságok működésének megkezdése előtt e bizottságok elnökei tartoznak meggyőződést szerezni a felől, hogy az illető bizottság mindegyik tagja az esküt már letette.

37. §.

A biráló bizottságok hatásköre, a megbizó-levelek ellen a 12-ik §. *b)* és *d)* pontja értelmében tett kifogásoknak és a választások érvényessége ellen beadott kérvényeknek tárgyalására és elintézésére terjed ki.

38. §.

Az ügy eldöntésében részt nem vehet a biráló bizottságnak azon tagja:

Érdekeltség a biráló bizottságokban.

a) a ki a képviselőnek vagy ellenjelöltjének, a választást megtámadó kérvényezők vagy a választást védő választók valamelyikének avagy ezek meghatalmazottjának fel- vagy le-

menő ágbeli rokona vagy sógora, testvére, unokatestvére vagy még közelebbi rokona vagy házastársának testvére vagy testvérének házastársa;

b) a ki a megválasztott képviselőnek a választásnál ellenjelöltje volt vagy

c) a ki azon választásba tényleg befolyt.

39. §.

Biráló bizottságok megalakulásának időpontja.

Az osztályok által a 12-ik §. *b)* és *d*) pontja értelmében kifogás alá vett megbizó-leveleket, valamint a választások érvényessége ellen beadott kérvényeket a ház elnöke a gyülés színe előtt sorshuzás utján az egyes biráló bizottságok között lehetőleg egyenlő számmal kiosztja s a biráló bizottságok alakulására a következő napnak délelőtt 10 óráját kitűzi s ezt, valamint üléseik helyét nyilvánosan kihirdeti.

40. §.

Választás érvényessége ellen kérvényezők meghatalmazottja.

Azok, kik valamely választás érvényessége ellen a képviselőházhoz kérvénynyel járulnak, annak nevökben leendő védelmére, akár maguk közül, akár másokból egy vagy két meghatalmazottat tartoznak megbizni; meghatalmazott azonban a kérvénynyel megtámadott képviselő ellenjelöltje nem lehet.

41. §.

Választás védelme a megválasztott képviselő által.

A képviselőn k, kinek választása ellen kérvény adatik be, joga van megválasztását védeni vagy nem védeni. Azon esetre, ha választását védeni akarja, azt a bizonyitási eljárás befejeztéig bármikor megteheti, azonban személyesen nem, hanem csak a bizottság előtt megnevezendő egy vagy két meghatalmazottja által.

42. §.

Azon választók, kik a megtámadott választást védeni akarják, erre szintén jogositva vannak, akár védi azt az illető képviselő, akár nem. Tehetik ezt személyesen is, de ha kettőnél többen vannak vagy az ügyet személyesen védeni nem akarják, e végre részükről a bizonyitási eljárás befejezéseig egy vagy két meghatalmazottat tartoznak megbizni.

Választás védelme választók által.

43. §.

A kérvényezők részéről kiállitandó meghatalmazást az 52-ik §-ban emlitett tiz kérvényező, a választást védő választók részéről kiállitandó meghatalmazást pedig az illető választók és ha ezek ötnél többen vannak, közülök legalább öt tartozik aláirni.

Meghatalmazványok kiállitása.

Ezen meghatalmazásokon, valamint a megválasztását védeni kivánó

képviselő által kiállitott meghatalmazáson az aláirások közjegyzőileg vagy járásbiróságilag hitelesitendők, s a meghatalmazvány szövegébe a meghatalmazottnak állandó lakhelye kiteendő.

A választást a 42-ik §. értelmében személyesen védeni akaró választók pedig kötelesek állandó lakhelyüket bejelenteni.

44. §.

A meghatalmazványokat a választást megtámadó kérvényezők mindjárt a kérvényhez csatolják. A választást védő választók, vagy az érdeklett képviselő által kiállitott meghatalmazványok pedig egyenesen az illető biráló bizottsághoz nyujtandók be; kivéve a 31-ik §-ban emlitett kifogás érvényesitésének esetét, mely esetben a meghatalmazványok a 32-ik §-ban meghatározott záros határidő alatt az igazolási

Meghatalmazványok benyujtása.

állandó bizottsághoz adandók be, mely bizottság azokat annak idejében az illető biráló bizottságokhoz teszi át.

45. §.

A választását védeni nem akaró képviselő tartozik ezen szándékáról irott nyilatkozatban az illető biráló bizottságot annak megalakulását követő három nap alatt értesiteni; ellenkező esetben feltételeztetik, hogy megválasztását védeni akarja.

46. §.

A 40., 41. és 42. §§. értelmében nevezett meghatalmazottak az illető felek által maguk közül vagy az ország más önjogú polgárai közül szabadon választhatók, és pedig a nem választók sorából is. Országgyülési képviselők azonban meghatalmazottak nem lehetnek. *Meghatalmazottak.*

Ha a meghatalmazottak, illetőleg a választást személyesen védeni kivánó választók már a bizottság előleges tárgyalásaiban is részt kivánnak venni, Budapesten jelen lenni s lakásukat a ház irodájában bejegyeztetni tartoznak.

47. §.

A jelen szabályoknak a 30-ik §-tól a 34-ikig és a 40-ik §-tól a 46-ikig bezárólag terjedő §-ai azon ülésben, melyben a biráló bizottságok tagjai első alkalommal föleskettetnek, nyilvánosan felolvasandók.

48. §.

A biráló bizottságok tagjainak számában támadott hiányokat a képviselőház, a 35-ik §. rendelkezése szerint pótolja.

49. §.

Ha a biráló bizottságnak valamely tagja a 36-ik §-ban előirt eskünek letételére vagy a bizottsági ülésekben, a bizottság elnöke által hozzá intézett felszólitás után is meg nem jelenik, a képviselőház, melynek az utóbbi eset haladéktalanul följelentendő, a körülmények szerint fog intézkedni.

50. §.

Biráló bizottságok megalakulása.

Mindegyik biráló bizottság elsőbben is titkos szavazással és általános többséggel elnököt, s a ház elébe terjesztendő jegyzőkönyvének vezetésére jegyzőt választ s ekképen megalakulván, a birálatára utasitott tárgyakat előterjesztés végett egy vagy több előadó közt felosztja, azután az illető választó-kerületeknek Budapesttől való távolságára, s az esetek nagyobb vagy kisebb bonyo-

Birálo bizottságok tárgyalási sorrendjének megállapitása.

lódottságára figyelmezve, meghatározza a sorrendet és napot, a melyen ezen tárgyaknak mindegyikét birálat alá veendi, s erről az érdekelt képviselőt vagy meghatalmazottjait, a választás ellen kérvényezőknek s azt védő választóknak meghatalmazottjait, illetőleg magukat a személyesen fellépni kivánó választókat is, a mennyiben Budapesten jelen vannak s lakásukat a ház irodájában bejelentették, nyomban értesitteti.

A mennyiben előre nem láthatott körülmények a sorrend megváltoztatását s a kitűzött határnapok elhalasztását teszik szükségessé, ez iránt a bizottság intézkedik és az érdekelteket, illetőleg meghatalmazottjaikat értesiti. (74. §.).

MÁSODIK CZÍM.

A választások elleni kérvények.

51. §.

Az általános választások alkalmával választott képviselők megválasztatása elleni kérvények a ház alakulásának kimondásáig (21. §.), az időközi választások elleni kérvények pedig a választást követő harmincz nap alatt adandók be.

Választás elleni kérvények benyujtásának határideje.

A kérvények a ház alakulása előtt a korelnöknél, a ház megalakulása után pedig a választott elnöknél adandók be.

Az elkésve beadott kérvényeket az illető biráló bizottság tárgyalás nélkül hivatalból utasitja vissza.

52. §.

Kérvényt valamely képviselő választásának érvénytelenitése végett csak az illető választókerületi választók adhatnak be.

Választás ellen kérvényezők.

A kérvényezők azt, hogy az illető kerület választói s hogy ők a választói névjegyzékbe beirt hasonnevű választókkal azonosak, előlegesen a kérvény beadása alkalmával igazolni nem kötelesek. Ha azonban a tárgyalás során a kérvényezők választói jogosultsága vagy személyazonossága kétségbe vonatik és ezt a kérvényezők szabályszerű közokirattal nem igazolják, e ténykörülmények felderitésére vizsgálat rendelendő (93., 106. §§).

53. §.

A kérvény kellékei a következők:

1. hogy az a képviselőházhoz legyen intézve;

2. hogy az állam hivatalos nyelvén legyen szerkesztve;

3. hogy a kérvény legalább tiz kérvényezőnek közjegyzőileg vagy járásbiróságilag hitelesitett aláirásával vagy kézjegyével legyen ellátva;

Választás elleni kérvény kellékei.

4. hogy megjelölve legyenek azon okok, melyeknél fogva a kérvényezők az illető választás érvényességét megtámadják;

5. hogy a kérvényt a kérvényezők nevében védő egy vagy két meghatalmazott részére a 43-ik §. szerint kiállitott meghatalmazás a kérvényhez mellékeltessék;

6. hogy a ház pénztárnokának vagy helyettesének eredeti elismerésével legyen ellátva arról, hogy az okozandó költségek fedezésére előleges biztositékul a kérvényezők, vagy ezek közül egy vagy többen vagy meghatalmazottjuk vagy habár megbizás nélkül a kérvényezők

helyett bárki ezer forintot készpénzben a ház pénztárába befizetett;

7. hogy a kérvényhez a nem az állam hivatalos nyelvén kiállitott okiratoknak hiteles magyar forditása s a kérvénynek és összes mellékleteinek másolata is csatolva legyen.

54. §.

A megállapitott kellékekkel nem biró kérvények.

Ha a kérvény az 53-ik §. 2-ik és 6-ik pontjaiban megállapitott kellékekkel vagy ezek valamelyikével nem bir, a nélkül, hogy a háznak bemutattatnék, a korelnök, illetőleg választott elnök által visszautasitandó.

Ha a kérvény az 53-ik §. 2-ik és 6-ik pontjában megállapitott kellékekkel bir, az a háznak bemutatandó s az illető biráló bizottsághoz utasitandó (39. §.).

A kérvénynek és mellékleteinek másolatát az érdekelt képviselő vagy

a választást védők meghatalmazottja a ház irodájából kivehetik.

55. §.

A biráló bizottság a hozzá áttett kérvényt alaki kellék hiánya miatt csak akkor utasithatja vissza, ha az már az elnök által hivatalból visszautasitandó lett volna, vagy ha a kérvény az 53-ik §. 3., 4. és 5. pontjaiban megállapitott kellékekkel nem bir, vagy ha a kérvényezőknek az illető kerületbeni választói jogosultsága, illetőleg a kérvényezőknek a választók névjegyzékébe beirt hasonnevű választókkal való személyazonossága kétségbe vonatván, ezen körülmények az e részben esetleg megtartott vizsgálat során nem lettek igazolva. Ha tiznél több kérvényező van is, elegendő, ha a választói jogosultság és a személyazonosság tiz kérvényezőre nézve bebizonyittatik.

Kérvény visszautasitása alaki kellék hiánya miatt.

Alaki kellék hiányának pótlása.

A fennebb elő nem sorolt esetben, különösen akkor is, ha á kérvény az 53-ik §. 1-ső és 7-ik pontjaiban megállapitott kellékekkel nem bir, a kérvény a kézbesitéstől számitva legalább 15 napra, s legfeljebb 30 napra kitüzendő záros határidő alatt leendő hiánypótlás végett adandó vissza.

Ha a kérvényen vagy a meghatalmazáson levő aláirások vagy kézjegyek hitelesitési záradéka hiányos vagy szabálytalan, ez a kérvény visszautasitására indokul nem szolgálhat, hanem ezen okból a kérvény a fentebbieknek megfelelően, szintén csak hiánypótlás végett adható vissza.

56. §.

Ha a kitűzött zárhatáridő alatt a kérvény a hiányok pótlásával be nem adatik, úgy tekintendő, mintha eredetileg nem lett volna beadva s ezen

esetben, valamint akkor is, ha a kérvény alaki kellékek miatt visszautasittatik, a biráló bizottság az illető képviselőt, ha megbizó-levele különben a 12-ik §. *b*) és *d*) pontja szerint kifogás alá nem vétetett, végleg igazoltnak jelenti ki.

57. §.

Bizonyitó adatok a kérvényben felhozottak mellett.

A választás érvényessége ellen a kérvényben felhozott okokat a kérvényezők a kérvény benyujtása alkalmával bizonyitó adatokkal támogatni nem kötelesek, hanem jogukban áll a bizonyitó adatokat a tárgyalás során előadni. A mennyiben azonban a bizonyitó adatok nem a kérvényhez csatoltattak, hanem csak a tárgyalás során adattak elő, az ellenfél —ellenadatainak beszerzése végett,— a tárgyalásnak a kérvényezők költségére való elhalasztását kivánhatja.

58. §.

A választások ellen beadott kérvények szerkesztésénél, fölszerelésénél és benyujtásánál elkövetett hamisitások eseteit a képviselőház a biráló bizottságok jelentése folytán, elnöke utján az igazságügyi ministernek, a büntető eljárás megindithatása végett tudomására hozza.

59. §.

A kérvények és az igazolásra vonatkozó összes iratok bélyegmentesek.

HARMADIK CZÍM.

Eljárás a biráló bizottságok előtt.

60. §.

A biráló bizottság érdemleges működését a tárgyalási sorrend megállapitását (50. §) követő három nap

eltelte előtt nem kezdheti meg, de nyolcz nap alatt megkezdeni és azután az általa megállapitott, illetőleg módositott sorrendben lehetőleg naponként folytatni köteles.

Biráló bizottság érdemleges működésének megkezdése.

Az érdekeltek, illetőleg meghatalmazottjaik az érdemleges tárgyalás határnapjáról a 74-ik §. szerint értesitendők.

61. §.

A biráló bizottság a hozzá utasitott megbizó-leveleket és kérvényeket, a mennyire lehetséges, a kitűzött napon és sorrendben veszi tárgyalás alá; a kitűzött napnál előbb tárgyalás alá nem veheti s tárgyalásuk megkezdéseig a 12-ik §. *b)* és *d)* pontja szerint az osztály által emelt kifogásnak, illetőleg a választás ellen intézett kérvény adatainak megczáfolására, úgy az érdekelt képviselő, mint az illető választók részéről egy-egy irott nyilatkozatot elfogad.

62. §.

Kérvények megbirálása alaki szempontból.

A tárgyalási határnap elérkeztével a biráló bizottság, a mennyiben kérvénynyel megtámadott választás érvényességéről van szó, mindenekelőtt alaki szempontból veszi a kérvényt birálat alá, és a feleket, illetőleg meghatalmazottjaikat egyelőre csupán ezen kérdésben meghallgatva, ha a kérvény az 55-ik §. első bekezdésében felsorolt alaki kellékekkel nem bir, azt szükség esetében a kérvényezők választói jogosultságának és személyazonosságának kérdésében megtartandó előleges vizsgálat után, végzésileg visszautasitja, s a megválasztott képviselőt — a mennyiben a 12-ik §. *b)* és *d)* pontjának esete fenn nem forog — igazolt képviselőnek nyilvánitja; az 55-ik §. 2. és 3-ik bekezdésének eseteiben pedig, a kérvényt hiány-pótlás végett zárhatáridő kitűzése mellett visszaadja.

Ha a kérvény az előirt alaki kellékekkel birónak kimondatott, valamint a 12-ik §. *b)* és *d)* pontjának eseteiben is, az érdemleges tárgyalás nyomban megkezdendő.

63. §.

Az érdemleges tárgyalás az osztály által a 12-ik §. *b)* és *d)* pontja alá sorolt megbizó-levél ellen tett kifogást tartalmazó jelentés kivonatának, illetőleg a választás ellen beadott kérvénynek s a beérkezett irott nyilatkozatoknak felolvasásával veszi kezdetét.

Ezután a biráló bizottság meghallgatja a kérvényezőknek, a megválasztatását védeni kivánó képviselőnek s a választást védő választók meghatalmazottjainak, illetőleg magoknak a saját személyökben fellépő választóknak élő szóval teendő nyilatkozatait, és ezeket az általok előter- *Kérvények érdemleges tárgyalása.*

jesztett adatokra való hivatkozással lényegökben röviden jegyzőkönyvbe iktatja.

Mindenik fél csak kétszer nyilatkozhatik, kivéve azon esetet, ha a bizottság az ügy felvilágositása érdekében további nyilatkozatokat kiván, de az utolsó szó minden esetre a választást védeni kivánó képviselőt vagy a választást védő választókat, illetőleg meghatalmazottjaikat illeti.

64. §.

A biráló bizottság eljárásának tárgyát csak a 12-ik §. *b)* és *d)* pontja értelmében tett, illetőleg a kérvényben előadott kifogások képezik.

A kérvényezők meghatalmazottjai a tárgyalás folyamán a kérvényben előadott tényállás támogatására új bizonyitékokra is hivatkozhatnak (57. §.), de a kérvényben nem emlitett új kifogásokat nem tehetnek és

az ilyen kifogások biróilag figyelembe nem vehetők.

65. §.

Ha a felek értesitése a 74-ik §. értelmében szabályszerűen megtörtént, azon körülmény, hogy a felek, illetőleg meghatalmazottjaik a tárgyaláson meg nem jelentek, a tárgyalás megtartását s esetleg az ügydöntő itélet meghozatalát nem akadályozza. *Felek meg nem jelenése.*

Ellenben, ha az értesités szabályszerűen meg nem történt, újabb tárgyalási határnap tüzendő ki, kivéve azon esetet, melyben a felek, illetőleg meghatalmazottjaik, habár szabályszerűen értesitve nem voltak is, a tárgyalási határnapon megjelentek és a tárgyalás azonnali felvételébe beleegyeztek.

66. §.

Ha a biráló bizottság a szabályszerűen értesitett felek meg nem je-

lenése esetében a beérkezett kérvény és az esetleges nyilatkozatok alapján, a felek megjelenése esetében pedig a felek előadásai és az előterjesztett adatok alapján, a fenforgó kérdést elegendően tisztázottnak találja, azonnal érdemben dönt.

Vizsgálat elrendelése.

Ha pedig az előterjesztett adatokat a tényállás döntő körülményeinek felderitésére a biráló bizottság elégségeseknek nem találja, a tárgyalás elnapolásával vizsgálatot rendel és a 37. és 64-ik §§. korlátai között kijelöli azon körülményeket, melyekre a vizsgálat kiterjesztendő.

67. §.

Vizsgálat szükségképen való elrendelésének esetei.

A vizsgálat szükségképen elrendelendő:

a) ha számba vehető támpontok forognak fenn arra nézve, hogy vesztegetés követtetett el, vagy hogy fenyegetés miatt, továbbá nemzetiség,

osztály vagy hitfelekezet elleni gyülöletre izgatás következtében, nem különben bűntettek, vétségek vagy kihágások általi megfélemlités folytán vagy végre köztisztviselők hivatalos állásának felhasználásával történt törvényellenes beavatkozás következtében, a választási szabadság teljes mérvben nem érvényesülhetett;

b) ha számba vehető támpontok forognak fenn arra nézve, hogy a képviselőre szavazatra nem jogosult személyek oly számban szavaztak, vagy a közreműködő közegeknek jogellenes cselekménye, mulasztása, avagy egyeseknek vagy tömegeknek törvényellenes cselekménye miatt jogosult választók oly számban nem szavazhattak, hogy a jogosulatlan szavazatok leszámitása, illetőleg a szavazásban meggátolt jogosult választók szavazatainak hozzászámitása esetére, a megválasztott kép-

viselő a szavazatok többségét nem nyerte volna el;

c) ha indokolt kétely forog fenn arra nézve, vajjon a megválasztott képviselő bir-e a választhatóságra nézve megszabott törvényes kellékekkel.

68. §.

Vizsgálatra kiküldés.

A vizsgálatra a bizottság vagy saját kebeléből jelöl ki egy tagot, vagy pedig a jegyzőkönyv és a határozat közlése mellett a végleg igazolt képviselők közül a vizsgálatra kiküldendő egy tag kijelölése végett, az igazolási állandó bizottságnak teszen jelentést. Utóbbi esetben az igazolási állandó bizottság késedelem nélkül ülést tartani és a vizsgálatra kiküldendő képviselőt kijelölve, ezt a háznak bejelenteni tartozik.

69. §.

Az érdemleges határozat itélet alakjában hozandó és abban vagy a választás érvényben tartása mellett a megválasztott képviselő végleg igazoltnak kimondandó, vagy pedig a választás megsemmisitendő.

70. §.

Bizonyitékok a biráló bizottság előtt.

A biráló bizottság a felek által előterjesztett bizonyitékokat szabadon mérlegeli; az előterjesztett okiratok azonban csak akkor vehetők figyelembe, ha eredetben vagy hiteles kiadványban csatoltattak, vagy ha valamely hatóságnál lévő okiratnak becsatolt másolata az ellenfél által elismertetett, illetőleg az eredeti vagy annak hivatalból hitelesitett másolata — illetőleg kivonata — a biráló bizottság megkeresésére az illető hatóság által áttétetett. Ha a meg-

keresésnek a hatóság eleget nem tesz, a képviselőház elnöke utján a megkeresésnek foganatosittatása végett az illető ministernek teendő jelentés.

Magántanuk által kiállitott tanusitványok csak azon kérdés eldöntésénél vétethetnek figyelembe, hogy a vizsgálat elrendelendő-e avagy pedig nem, s e tekintetben is csak akkor, ha a tanusitványon lévő névaláirások vagy kézjegyek közjegyzőileg vagy biróilag hitelesitve vannak.

71. §.

A választás megsemmisitendő:

Választás megsemmisitésének esetei.

a) ha bebizonyittatik, hogy maga a képviselő vagy annak megbizásából valaki más etetett, itatott, pénzt, pénzértéket, vagy más előnyt adott, vagy igért azon czélból, hogy a választó a megválasztott képviselőre szavazzon, vagy a szavazástél általában tartózkodjék;

b) ha bebizonyittatik, hogy bár nem a megválasztott képviselő vagy annak megbizásából valaki, de egy vagy több, a többséget nyert párthoz tartozó személy pénzt vagy pénzértéket adott azon czélból, hogy a választók a megválasztott képviselőre szavazzanak vagy a szavazástól tartózkodjanak, s egyszersmind számszerűleg megállapitható, hogy ezen vesztegetés oly mérvben üzetett, hogy a megválasztott a megvesztegetések nélkül a választók többségének szavazatát meg nem nyerte volna. Ezen számitásnál azonban, a mennyiben be van bizonyitva, hogy ilynemű vesztegetés az ellenjelölt érdekében is történt, az arra megvesztegetett választók által adott szavazatok az általa kapott szavazatok számából szintén leszámitandók;

c) ha bebizonyittatik, hogy a képviselőre oly egyének is szavaztak,

a kik szavazattal nem birtak, vagy pedig hogy jogosult választók akár a közreműködő közegek törvényellenes cselekménye vagy mulasztása, akár egyeseknek vagy tömegeknek törvényellenes cselekménye miatt nem szavazhattak, vagy továbbá, hogy fenyegetésekkel, avagy nemzetiség, osztály, vagy hitfelekezet elleni gyülöletre izgatással, nemkülönben bűntettek, vétségek vagy kihágások általi megfélemlitésekkel a választásra jogtalan befolyás gyakoroltatott, vagy végre a közhivatalnoki visszaélésnek az 1878:V. t.-cz. 187. §-ában tiltott esetei merültek fel; ha egyszersmind az is megállapitható, hogy más jelölt nyerhetett volna többséget, ha a szavazatra nem jogosult személyek a választásban részt nem vesznek, vagy a jogosult választók választói joguk gyakorlásában nem gátoltatnak, avagy a választók

egy részének elhatározására a fennebb emlitett módokon jogtalan avagy közhivatalnoki törvényellenes befolyás nem gyakoroltatott volna;

d) ha bebizonyittatik, hogy az 1874: XXXIII. törvényczikkben körülirt szabályok olymérvű megsértése forog fenn, a mely mellett a választás eredménye a többség akarata kifejezésének egyáltalán nem tekinthető; végül:

e) ha bebizonyul, hogy a megválasztott képviselő nem bir azon kellékekkel, melyeket a törvény a választhatóságra nézve előszab.

Ha a választás ellen kérvény nem adatott be vagy a beadott kérvény alaki szempontból visszautasittatott, a 12-ik §. *b*) és *d*) pontja alapján tett kifogás folytán a választás csak a fentebbi *d*) pont esetében semmisithető meg.

72. §.

Biráló bizottságok tagjainak szavazása.

A biráló bizottságok tagjai a választás igazolása, megsemmisitése vagy vizsgálat elrendelése iránt élő szóval szavaznak, s mindenik bizottsági tagnak szavazata, valamint a szavazatok egyenlősége esetében az elnöknek a szavazata is jegyzőkönyvbe iktatandó, még pedig kivánatukra indokaival együtt, és e jegyzőkönyv a határozat hozatalában résztvevő biráló bizottsági tagok által aláirandó.

A biráló bizottságnak itéletét, valamint a kérvénynek alaki kellékek hiánya miatti visszautasitását és a vizsgálat elrendelését tárgyazó végzések is kimeritőleg indokolandók.

73. §.

Az itélet és a kérvényt alaki kellék hiánya miatt visszautasitó, avagy vizsgálatot rendelő végzés az érde-

kelt felek előtt a tárgyalás befejezésétől számitott 24 órán belül kitüzendő, és a tárgyalás befejezése alkalmával a jelenlevőknek tudtul adandó időben kihirdetendő s innét számitott három nap alatt az érdekelt felekkel, illetőleg meghatalmazottjaikkal másolatban közlendő.

74. §.

Az eljárás során minden értesités ugy a bizottságok által, mint a vizsgálatra kiküldendő képviselők által, a kérvényezőknek, a megválasztott képviselőknek, és a választást védő választóknak meghatalmazottjaihoz, illetőleg a mennyiben utóbbiak a 42-ik §. szerint személyesen eljárni jogositva vannak, magukhoz a választást védő választókhoz intézendő. Az értesitések postai uton térti-vevény mellett eszközlendők.

Felek értesitése.

A biráló bizottságok által kitűzött

tárgyalások ideje és helye a képviselőház hirdetményi táblájára, a tárgy megjelölése mellett, legalább három nappal a tárgyalás előtt kifüggesztendő hirdetmény által is közzéteendő.

75. §.

Más meghatalmazottak nevezése.

A kérvényezők, továbbá a választást védő választók és az érdekelt képviselő, a mennyiben egy vagy két meghatalmazottjukat kellő időben megnevezték és azok szabályszerű meghatalmazását bemutatták, az eljárás folyamata alatt fel vannak jogositva előbbi meghatalmazottjaik helyett egy vagy két más meghatalmazottat nevezni, a kiknek részére kiállitandó meghatalm azásraa 43-ik §. rendelkezései szintén alkalmazandók.

76. §.

Ha a tárgyalás folyamán jelenségei mutatkoznak annak, hogy a

kérdéses választás alkalmából valamely büntetendő cselekmény vagy mulasztás követtetett el, az iratok az eljárás befejezése után a képviselőház elnöke utján az illetékes hatósághoz teendők át.

77. §.

Kérvény visszavonása.

Ha a tárgyalás folyamán az alatt, mig a bizottság az érdemleges határozat meghozatala végett visszavonul, az összes kérvényezők, illetőleg azok meghatalmazottja vagy meghatalmazottjai a kérvényt személyesen vagy hitelesitett (43. §.) beadványban visszavonják, az eljárás, a menynyiben a 12-ik §. *b)* és *d)* pontjának esete fenn nem forog, megszüntetendő ugyan, de a mennyiben valamely büntetendő cselekmény, vagy mulasztás elkövetésének jelenségei forognak fenn, az iratok az illetékes hatósághoz ezen esetben is átteendők.

78. §.

A biráló bizottság határozatai illető elnökeik által a háznak bejelentetvén, a ház azon képviselőket, a kiket a biráló bizottság végleg igazolt képviselőknek jelentett ki, a végleg igazolt képviselők jegyzékébe beiratja, azoknak helyébe, kiknek választása megsemmisittetett, új választást rendel, s ennek eszközlésére az elnököt utasitja, és az elrendelt vizsgálatoknak a bizottsági utasitás szerint leendő végrehajtására a biráló bizottságok, illetőleg az igazolási állandó bizottság által kijelölt tagokat kiküldi.

Azok, a kikre nézve a 38-ik §-ban felsorolt érdekeltségi esetek fenforognak, vizsgálatra ki nem küldethetnek.

79. §.

Vizsgálatra lett kiküldetését mindegyik képviselő elfogadni köteles. Ha

azonban a kiküldött képviselő magát ezen megbizatástól fölmentetni kéri, a ház a körülmények szerint intézkedik, s ha a felhozott mentségi okokat alaposaknak találja, elrendelheti, hogy új kiküldetés eszközöltessék.

80. §.

Azon képviselőnek tagsági joga, a kinek választása iránt vizsgálat rendeltetett, ezen vizsgálat folytán hozandó döntő határozatig akkor is fenmarad, ha kinyilvánitotta, hogy megválasztását védeni nem akarja.

81. §.

Vizsgálatra küldött képviselő.

A vizsgálatra kiküldött képviselő nyilt ülésben, az elnöki szék előtt állva, a következő esküt teszi le:

»Én . . . . esküszöm, hogy a vizsgálatban, melyre a képviselőház által kiküldettem, részrehajlás és mellékes tekintetek nélkül járok

Vizsgálatra kiküldött képviselő esküje.

el, a törvény s a képviselőház megállapitott szabályai szerint, megbizatásom körében, minden igyekezetemet az igazság földeritésére forditom, s a tapasztalandókról hű jelentést teszek. Isten engem úgy segéljen!«

NEGYEDIK CZÍM.

A vizsgálat teljesitése.

82. §.

Vizsgálat végrehajtása.

A vizsgálatra kiküldött képviselő az illető városba vagy a törvényhatóságnak vagy az illető választókerületnek egyik helyére, a választás ellen kérvényezők, az érdeklett képviselő és a választást védő választók meghatalmazottjait, a mennyiben megnevezve vannak, illetőleg a saját személyökben fellépni kivánó választókat, a 74-ik §. módozatai szerint

bizonyos napra megidéztetvén, azoknak, ha megjelennek, meghallgatásával a vizsgálatot végrehajtja.

83. §.

Ha sem az érdeklett képviselőnek, sem választóinak részéről a választás megvédésére senki sem jelentkezett, a vizsgálatra a szavazatszedő bizottságnak a megválasztott képviselő részéről működött tagjai hivandók meg, s ha nyilatkozni akarnak, meghallgatandók.

84. §.

Vizsgálat során kihallgatandó tanuk.

A vizsgálat során a kiküldött képviselő által kihallgatandók azon tanuk, a kik a vizsgálat tárgyát képező döntő ténykörülmények igazolására a választás ellen beadott kérvényben (57. §.), avagy a megválasztott képviselő vagy a választást védő választók által beadott nyilatkozat-

ban (61. §.), vagy pedig a tárgyalás során (63. §.) lakhelyök és polgári állásuk megjelölése mellett megneveztettek; a mennyiben a 86-ik §-ban megállapitott kifogás alá nem esnek.

Az érdekelt felek által megnevezett azon tanuk, a kik az illető törvényhatóság területén kivül laknak, csak azon esetben hallgattatnak ki, ha azok a kiküldött képviselő által kitüzendő és a felek indokolt kérelmére egyszer meghosszabbitható határnapra az érdekelt felek által előállittatnak.

Az érdekelt felek a tárgyalás során általok előre meg nem nevezett tanuknak kihallgatását is inditványozhatják, a mely inditvány felett a vizsgálatra kiküldött képviselő a fenforgó körülmények figyelembevételével határoz s indokolt elutasitó határozatát a vizsgálati jegyzőkönyvbe iktatva, az érdeklett felek előtt kihirdeti.

85. §.

A vizsgálatra kiküldött képviselő a felek által megnevezett tanukon felül mindazokat kihallgathatja, a kiknek kihallgatását a vizsgálat tárgyát képező tényállás felderitésére szükségesnek tartja. Ezen felül szakértőket hallgathat ki, és szakértők közbenjöttével vagy szakértő nélkül is helyszini szemlét eszközölhet.

Szakértők kihallgatása és helyszini szemle.

A tanukihallgatásnak, a helyszini szemlének és a szakértők kihallgatásának helyéről és idejéről az érdekelt felek, illetőleg meghatalmazottjaik mindenkor értesitendők (74. §.).

86. §.

A tanuskodást megtagadhatják, illetőleg az ellenfél kifogására tanuskodásra és esküre nem bocsáthatók:

1. a megtámadott képviselőnek és ellenjelöltjének fel- vagy lemenő ágbeli rokona és sógora, házastársa,

Tanuskodás megtagadása, tanuskodásra és esküre nem-bocsátás.

testvére, unokatestvére és ennél még közelebbi rokona, házastársának testvére, testvérének házastársa, gyámja és gyámoltja;

2. azoknak az előző pontban elősorolt hozzátartozói, kik a megtámadott választásra vonatkozólag törvényellenes cselekvénynyel vagy mulasztással vádoltattak;

3. a lelkészek oly ténykörülményekre nézve, melyek velök gyónás közben vagy egyébként egyházi titoktartás alatt közöltettek;

4. a köztisztviselők oly körülményre nézve, mely hivatalos titkot képez vagy a miről a törvény rendelete szerint hivatalos okirat állitandó ki;

5. az ügyvédek az 1874 : XXXIV. t.-cz. 49-ik §-ának korlátai között.

87. §.

A kiküldött képviselő a kihallga-

tandó tanuhoz hivatalból a következő általános kérdéseket intézi:

Általános kérdések a tanukhoz.

1. Mi a vezeték- és keresztneve?
2. Hány éves?
3. Milyen vallású?
4. Mi az állása és foglalkozása?
5. Rokonságban vagy sógorságban van-e a megtámadott képviselővel vagy az ellenjelölt fél avagy a kérvényezők valamelyikével?
6. Nincs-e ellenségeskedésben az 5-ik pontban emlitettek valamelyikével?
7. Nem háramlik-e reá az ügy kimeneteléből haszon vagy kár?
8. Nem igértetett vagy adatott-e valami a tanunak vallomásáért és ha igen, ki által?
9. Nem volt-e tanu teendő vallomása iránt utasitva vagy arra rábeszélve és ha igen, ki által?

88. §.

Különös kérdések a tanukhoz.

Az általános kérdőpontokra adott felelet után a vizsgálatra kiküldött képviselő azon különös kérdéseket intézi a tanukhoz, a melyeket a vizsgálat tárgyát képező döntő tény körülmény felderitése végett szükségesnek tart.

Ennek megtörténte után az érdekelt felek, illetőleg meghatalmazottjaik, a mennyiben jelen vannak, a tanukhoz még pótlólag intézendő kérdéseket inditványozhatnak. A fölött, hogy a tanuk ezen kérdésekre is kihallgattassanak, a kiküldött képviselő dönt. Ha határozata elutasitó, azt indokolni, s indokaival jegyzőkönyvbe venni köteles.

89. §.

A tanuk és a szakértők hit alatt hallgatandók ki. A tanukat és szakértőket a vizsgálatra kiküldött kép-

Hit alatti kihallgatás költségei.

Meg nem jelent tanu.

Tolmács alkalmazása.

viselő az eskü szentségére és a hamis eskü következményeire előzetesen figyelmezteti, és vallomásuk kivétele után önmaga hitelteti meg. A tanuknak és szakértőknek járandóságait a kiküldött képviselő a helyi gyakorlat szerint állapitja meg. A választást megtámadó fél ezen költségei a letett összegből fedezendők; ellenben a választást védőket terhelő költségek ezek által a helyszinén előlegezendők.

Azon tanu, a ki alapos ok nélkül meg nem jelen vagy vallomást tenni vonakodik, arra a polgári törvénykezési rendtartás értelmében szoritható. A pénzbüntetést, illetőleg a szabadságvesztés-büntetést a vizsgálatra kiküldött képviselő megkeresésére az illetékes járásbiróság szabja ki.

Azon tanuk, kik az állam hivatalos nyelvén magukat kifejezni nem tudják, meghitelt tolmács alkalmazása mellett hallgatandók ki.

90. §.

A tanuk és szakértők kihallgatásáról és a helyszini szemléről a vizsgálatra kiküldött képviselő jegyzőkönyvet vezet.

Jegyzőkönyv a tanuk és szakértők kihallgatásáról.

A tanuk és szakértők vallomása lehetőleg szó szerint jegyzőkönyvbe iktatandó és azon körülmény, hogy a tanu és a szakértő az esküt letette, megjegyzendő.

Az érdekelt felek, illetőleg meghatalmazottjaik, a mennyiben jelen vannak, a tanuk és szakértők vallomására észrevételt tehetnek, melyek lényegökben a jegyzőkönyvbe iktatandók.

A jegyzőkönyv az érdekelt felek, illetőleg meghatalmazottjaik által is aláirandó, és ha ezek az aláirást megtagadják, az a netaláni indokolás rövid előadásával megjegyzendő.

91. §.

A vizsgálatra kiküldött képviselő a tanuk és szakértők kihallgatásán felül köteles nyilatkozatra felszólitani:

Nyilatkozatra felszólitás a vizsgálatra kiküldött képviselő által.

a) azokat, kik a választás végrehajtására a törvény rendeleténél fogva hivatalból folytak be, ha a választás hiányainak okául az ő eljárásuk jelentetik fel; valamint

b) azokat is, kik a választás érvényét megerőtlenitő törvénytelen cselekménynek vagy mulasztásnak, a választási eljárás folyama alatti elkövetésével alaposan vádoltatnak, legyenek azok akár közhivatalnokok, akár mások;

c) követelheti az illetőktől a választásra vonatkozó minden közokmányoknak vele leendő közlését.

92. §.

Biróságok és hatósági közegek kötelessége a vizsgálat körül.

Az állam közegei, biróságok, közigazgatási hatóságok, azok tisztviselői és hivatalnokai kötelesek a vizsgálatra kiküldött képviselőnek kiküldetési körében tett megkereséseit teljesiteni, az általa kihallgattatni kivánt tanukat vagy szakértőket elébe rendelni, a kijelölt közokmányokat vele közleni, s általában a vizsgálat végrehajtásában neki hatóságuk köréhez képest segédkezet nyujtani; ezen kivül azonban a vizsgálatra más befolyást nem gyakorolhatnak és igy a tanuk vagy vádlottak kihallgatásánál sem lehetnek jelen.

93. §.

Ha a vizsgálat során azon kérdés deritendő ki, hogy a megválasztott képviselő mint országgyülési képviselő-választó, az érvényes névjegy-

zékbe fel van-e véve, a vizsgálatra kiküldött képviselő felhivást intéz a megválasztott képviselőhöz és ha ilyenek jelentkeztek, a választást védő választókhoz, illetőleg ezek meghatalmazottjához, hogy 15 napi záros határidő alatt a megválasztott képviselőnek valamelyik érvényes választói névjegyzékbe való felvétele szabályszerűen igazoltassék, vagy legalább bejelentessék azon választókerület, a melynek választói névjegyzékébe a megválasztott képviselő felvéve van. Utóbbi esetben azt, hogy a megválasztott képviselő az illető választó-kerület névjegyzékébe csakugyan fel van-e véve, a vizsgálatra megbizott képviselő az illető választói névjegyzéknek hivatalból való beszerzése által deriti ki.

Vizsgálat azon kérdésben, vajjon a megválasztott képviselő fel van-e véve érvényes választói névjegyzékbe.

Ha a 15 napi záros határidő alatt a megválasztott képviselő, illetőleg a választást védő választók vagy ezek

meghatalmazottja a fentebbi bejelentést megtenni elmulasztják, az vélelmeztetik, hogy a megválasztott képviselő a képviselő-választók névjegyzékének egyikébe sincs felvéve és igy választói és választhatói képességgel nem bir.

94. §.

Jelentés a vizsgálatról.

A vizsgálatra kiküldött képviselő jelentését, az eljárásról vezetett jegyzőkönyvvel együtt, a képviselőháznak az elnök utján benyujtván, az iratok a képviselőház által további tárgyalás végett azon biráló bizottságnak adatnak ki, mely a kérdéses választás megbirálásával már előbb is megbizva volt.

95. §.

A vizsgálatról beadott jelentés folytán a bizottság által a tárgyalás a jelentés beadását követő 14 napnál

rövidebb, 30 napnál hosszabb időre nem tüzendő ki.

A vizsgálatról beadott jelentés tárgyalása.

Az eljárásra, a netalán szükséges pótvizsgálat elrendelésére s a határozat hozatalára, valamint az azok foganatositására a 62—78. §§. intézkedései alkalmazandók.

ÖTÖDIK CZIM.

Az igazolási eljárás költségeiről.

96. §.

Vizsgálat költségeinek előlegezése.

A biráló bizottság jelentése folytán az elrendelt vizsgálat költségei a kérvényezők által az 53-ik §. 6-ik pontja szerint letett összegből, a ház elnökének utalványozása mellett, a vizsgálatra kiküldött képviselőnek előlegeztetnek.

97. §.

Az igazolási tárgyalásban érdeklett felek, ha arra tett költségeiket

megtérittetni kivánják, azoknak felszámitását az illető biráló bizottságnak a véghatározat meghozása előtt bemutatni kötelesek.

98. §.

Költségek megállapitása.

A biráló bizottság ugy a vizsgálatra kiküldött képviselő, mint az érdeklett felek által beadott költségjegyzékeket megvizsgálván, a megtéritendő költségek összegét a véghatározat hozatalával egyidejűleg külön végzésben állapitja meg.

A vizsgálatra kiküldött képviselőt a fuvarozási költségeken felül külön 10 frt napidíj illeti.

99. §.

Ha a biráló bizottság a beadott kérvényt, mint alaptalant visszautasitja, a kérvényezők az ellenfeleik részére megállapitott összes költsé-

gek megtéritésében egyetemlegesen marasztalandók el.

100. §.

Ha ellenben a választás megsemmisittetik, a kérvényezők megállapitott költségeinek megtéritésében elmarasztalhatók:

Elmarasztalás a költségek megtéritésében.

a) az illető képviselő, ha megválasztatásának megvédéséről a 45-ik §. értelmében nem mondott le;

b) a választás védésére jelentkezett választók és ezeken kivül:

c) azok, a kiknek törvénybe ütköző cselekménye vagy mulasztása a választás megsemmisitésének indokául szolgált, ide értve a megválasztott képviselőt is, habár az megválasztatásának védelméről lemondott volna is.

101. §.

A biráló bizottság a ténykörülmények szerint határozza meg, vajjon

a 100-ik §-ban elősoroltak a költségek megtéritésében mind egyetemlegesen, vagy az *a)*, *b)*, *c)* pontokkal jelölt osztályok szerint, akár egyénileg, akár egyetemlegesen is, mely összegben marasztaltassanak el.

102. §.

Egyetemleges marasztalás esetében az egész marasztalási összeg az ilyképen elmarasztaltak bármelyikétől behajtható; ennek azonban a vele egyetemlegesen elmarasztaltak ellen, a törvény rendes utján visszkeresete van.

103. §.

Költségek megtéritésének kölcsönös megszüntetése.

A biráló bizottság a fenforgó körülményekhez képest a költségek megtéritését kölcsönösen megszüntetheti. Ez esetben saját költségeit mindegyik fél maga, a vizsgálati költségeket pedig a felek közösen viselik.

104. §.

A költségekre nézve nyertes fél a biráló bizottság jelentésének a ház elé lett terjesztése után, a biráló bizottság által a költségek viselése tárgyában hozott végzést, annak a törvény utján leendő érvényesitése végett, a ház elnökétől, ennek és egy jegyzőnek aláirása alatt hiteles másolatban kikérheti.

105. §.

Ha a kérvényezők a költségekben egészen vagy a 102-ik §. szerint részben marasztaltattak el, az általok biztositékul letett összegnek a megállapitott költségek fedezése után fönmaradt részét, ha pedig a költségek megtéritése alól felmentetnek, az egész letett összeget, az elnök utalványa mellett, a ház pénztárnokától törvényes meghatalmazottjuk által fölvehetik.

6*

A megállapitott költségeknek még ki nem szolgáltatott részét, a ház elnöke a letett biztositékból az illetőknek leendő, kiszolgáltatás végett, az illető törvényhatóságnak küldi át.

106. §.

Ha a kérvényezők azt, hogy ők az illető választókerület választói névjegyzékébe felvéve vannak, akár a kérvény beadásakor, akár az első tárgyalás alkalmával az illető központi bizottág elnöke vagy helyettese által, az alispáni vagy polgármesteri hivatalos pecsét alatt kiadott bizonyitványnyal vagy a választói névjegyzékből a központi bizottság elnökének, vagy helyettesének, vagy jegyzőjének avagy a törvényhatóság levéltárnokának vagy helyettesének hivatalos aláirásával hitelesitve hivatalos pecsét alatt kiadandó kivonatával igazolják és a választást védő

képviselő vagy választók részéről, a kérvényezők választói jogosultsága, illetőleg a bejegyzett választóknak a kérvényezőkkel való azonossága mégis kifogásoltatik, az e tárgyban elrendelt előző vizsgálatnak költségeit a kifogásolók tartoznak előlegezni s a mennyiben kifogásuk alaposnak nem bizonyul be, viselni is.

Kérvényezők választói jogosultsága tárgyában elrendelt vizsgálat költségei.

HATODIK CZÍM.

Az osztályokhoz nem utasithatott megbizó-levelekre vonatkozó igazolási eljárás.

107. §.

Azon megbizó-levelek, a melyek a 9. és 15. §§. értelmében megvizsgálás végett az osztályokhoz utasithatók már nem voltak, valamint az időközi választás folytán időnkint be-

Az osztályokhoz már nem utasitható s az időközi választás folytán benyujtott megbizólevelek.

nyujtott megbizó-levelek is, az azokra vonatkozó választások megsemmisitése tárgyában netalán beadott kérvényekkel együtt, előzetes megvizsgálás végett az igazolási állandó bizottságnak adatnak ki.

Ezen megbizó-levelekre nézve az igazolási állandó bizottság a 12-ik §. megfelelő alkalmazása mellett jár el és a többszörös választásra vonatkozólag, a 21-ik §-ban foglalt rendelkezés bir érvénynyel.

108. §.

Az igazolási állandó bizottságnak jelentése alapján a ház azon képviselőket, a kiknek megbizó-levele az igazolási állandó bizottság által a 12. §. *b)* és *d)* pontja értelmében kifogás alá nem vétetett, a mennyiben a megállapitott határidő lejárta folytán a választás ellen többé kérvény be nem adható, végleg igazolt

képviselőknek, ellenesetben pedig a kérvényezési jog fentartásával feltételesen igazolt képviselőknek jelenti ki.

109. §.

Az igazolási állandó bizottság által a 12-ik §. *b*) és *d*) pontja szerint kifogás alá vett megbizó-levelek, valamint a kérvénynyel megtámadott időközi választásokra vonatkozó megbizó-levelek, a 39-ik §-ban megállapitott sorsolás utján, a biráló bizottságok valamelyikéhez utasittatnak.

Ezen megbizó-levelekre vonatkozó igazolási eljárásra, a jelen szabályok intézkedései megfelelően, mindazonáltal azon eltéréssel alkalmazandók, hogy a biráló bizottsági tagok netaláni érdekeltsége eseteiben (38. §.), az e tárgybeli kifogás az igazolási állandó bizottság elnökének azon napot követő három nap alatt adandó

be, a mely napon a megbizó-levél sorsolás utján a képviselőház ülésében, valamelyik biráló bizottsághoz utasittatott.

HARMADIK RÉSZ.

A ház szervezetéről.

ELSŐ CZÍM

Osztályok és bizottságok.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

110. §.

A tanácskozás tárgyainak előkészitése osztályokban, vagy bizottságokban történik.

111. §.

Osztályok kisorsolása a ház megalakulása után.

A ház megalakulása után az elnök és alelnökök kivételével, sorshuzás utján kilencz osztályra osztatik fel, egyszersmind egy-egy ülésszakra meg-

választja a következő tizennégy bizottságot, úgymint:

A ház állandó bizottságai.

1. az igazságügyi,
2. a pénzügyi,
3. a közlekedésügyi,
4. a közoktatásügyi,
5. a kérvényi,
6. a gazdasági,
7. a naplóbiráló,
8. a véderő,
9. a könyvtári,
10. a mentelmi,
11. a számvizsgáló,
12. a zárszámadás-vizsgáló,
13. a közigazgatási és
14. a közgazdasági állandó bizottságot.

A 6-ik, 8-ik, 9-ik és 11-ik bizottság legalább 9, a 7-ik 25, a többi legalább 15 tagból áll.

Ezeken kivül a ház egyes ügyekre, vagy az ügyek egyes nemeire más bizottságokat is alakithat.

Ugyanekkor választatnak meg az országgyülés egész tartamára az összeférhetlenségi bizottság 9 tagja, és az 1868: XLVI. törvényczikk értelmében, az államadósságok ellenőrzésére kiküldendő országos bizottságba a képviselőház részéről küldendő 4 rendes és 2 póttag.

112. §.

Magalakulas.

Ugy az osztályok, mint a bizottságok általános többséggel rendes elnököt és jegyzőt választanak a maguk kebeléből. Ezen választásnál összes tagjaik általános többségének jelenléte szükséges. Elnököt és jegyzőt egyes ülésekre helyettesithetnek.

113. §.

Bizottsági tárgyalás.

Azon törvényjavaslatokra vonatkozólag, melyek előkészitő tárgyalás végett bizottsághoz utasittattak, minden képviselő, habár nem tagja a

bizottságnak, nyujthat be inditványt vagy módositást az illető bizottság elnökénél, ki azokat a bizottsági tárgyalás folyama alatt előterjeszti és a bizottság az illető képviselőt meghallgathatja.

Azon képviselőnek, kinek inditványa vagy törvényjavaslata a ház által utasittatott valamely bizottsághoz, joga van annak tárgyalásában részt venni, habár nem tagja is a bizottságnak, szavazattal azonban nem bir.

114. §.

A ministerium által előterjesztett törvényjavaslatoktól az osztályülési, illetőleg bizottsági tárgyalást megtagadni nem lehet.

Inditvány az osztályok által való tárgyalás mellőzésére.

Midőn valamely állandó vagy szakbizottság jelentését a ház elébe terjeszti a minister, az inditványozó képviselő, vagy a bizottság előadója inditványozhatja, hogy a kérdés az

osztályok mellőzésével egyenesen a házban tüzessék napirendre.

Ezen inditvány felett a ház, a netalán ellenkező nézetben levők közül legfeljebb két képviselőnek felszólalása után, egyszerű szavazással dönt.

115. §.

Az osztályok tárgyalásaikat befejezvén, minden tárgyra előadót választanak, ennek ide vonatkozó jegyzőkönyveiket átadják s mindezt elnökeik által a ház elnökének bejelentik.

116. §.

Ha a bejelentés öt osztály részéről megtörtént, a ház elnöke központi bizottságba hivja össze az előadókat, s erről a hátramaradt osztályokat értesiti.

117. §.

Az előadókból alakult központi bizottságban az elnökséget a ház

elnöke, vagy az általa e czélra megbizott egyik alelnök szavazati jog nélkül viszi.

118. §.

A központi bizottság az osztályok előadott nézeteit meghallgatván, a tárgynak megvitatása után, a többség irásban foglalt véleményének az ülésben leendő indokolt előterjesztése végett egy előadót választ.

Központi bizottság tárgyalása.

A kisebbségben maradott, vagy egyes előadók kisebbségi vagy eltérő nézeteiket azon alkalommal szintén szóval vagy irásban előterjeszthetik.

119. §.

A központi bizottság jelentése az irásban beadott különvéleményekkel együtt a ház asztalára letétetvén, kinyomatik s rendkivüli eseteket kivéve — legalább három nap közbevetésével — napirendre tüzetik.

120. §.

A ház a tárgyat újabb megvitatás végett a központi bizottsághoz vagy az osztályokhoz visszautasithatja.

Az osztályok ez esetben más előadókat is választhatnak.

121. §.

Az osztályok minden ülésszak elején sorshuzás, az állandó bizottságok pedig választás utján újra alakittatnak.

122. §.

Az állandó és szakbizottságok elnökei kötelesek a bizottságot ülésre összehivni, ha azt a bizottságnak legalább két tagja kivánja.

123. §.

A háznak mind állandó, mind egyes esetekre választott bizottságai albizottságokra oszolhatnak s a tárgy *Albizottságok.*

kellő megvitatása után jelentéseiket, illetőleg javaslataikat — irásba foglalva — külön előadók által előterjesztik.

A bizottság kisebbsége, vagy egyes tagjai különvéleményeiket azon alkalommal szintén szóval vagy irásban előterjeszthetik.

124. §.

Határozatképesség az osztályokban és bizottságokban.

Az osztályoknál a szak- és külön bizottságoknál érvényes határozathozatalra a beválasztott bizottsági tagok harmadrészének jelenléte szükséges s a jelenlevők általános többsége határoz; a bizottság elnöke azonban csak a szavazatok egyenlősége esetén szavaz.

Ha valamely bizottság a tagok kellő számának meg nem jelenése miatt kétszer egymás után ülést nem tarthatott, az illető elnök ezt, a meg nem jelent bizottsági tagok meg-

nevezésével, a háznak bejelenti, mely ha szükségét látja, azon bizottsági tagok helyét új választás utján tölti be

125. §.

A bizottságok jelentései, illetőleg javaslatai, a kisebbség vagy különvéleményekkel együtt kinyomatván rendkivüli eseteket kivéve, legalább 3 nap közbevetésével napirendre tüzetnek, illetőleg osztályokhoz utasittatnak

126. §.

A ministerek vagy megbizottjaik, ez utóbbiak a felvilágositások adása végett, mind az osztályok, mind a központi és külön bizottságok üléseiben részt vehetnek, vagy azokba az osztályok és bizottságok őket meghivhatják; ennélfogva ezen ülések idejéről, helyéről és tárgyáról az illető ministerek az osztály vagy bizottsági elnökök által értesitendők.

127. §.

A bizottságok bárkit meghivhatnak a végből, hogy a tárgyalásuk alatt levő ügy iránt meghallgathassák.

128. §.

Az osztályok, valamint a központi és a többi bizottságok ülései, a mentelmi bizottság üléseinek kivételével, a ház tagjaira nézve nyilvánosak.

Az osztályok és bizottságok irományai a képviselőház tagjai által leendő megtekinthetés végett, a ház irattárába tétetnek.

Azok kinyomatását és tagjai közti kiosztását a ház elrendelheti

II. FEJEZET.

Az összeférhetlenségi bizottság.

129. §.

Az összeférhetlenségi bizottság tagjainak száma kilencz.

A bizottságba beválasztott tagok a terem közepén — az elnöki szék előtt állva — nyilt ülésben a következő esküt teszik le:

»Én ...... esküszöm, hogy az előttem tárgyalandó képviselői összeférhetlenségi ügyekben, a törvény rendelete szerint s a képviselőház szabályai által kijelölt megbizatásom körében, részrehajlás és mellékes tekintetek nélkül járok el, minden igyekezetemet az igazság felderitésére forditom. Isten engem úgy segéljen.« *Összeférhetlenségi bizottság tagjainak esküje.*

130. §.

A bizottság elnököt és jegyzőt saját kebeléből titkos szavazással választ; szükség esetén mindkettő hasonló módon helyettesithető.

Érvényes határozathozatalra legalább öt tag jelenléte szükséges s a jelenlevők általános többsége határoz;

a bizottság elnöke azonban csak a szavazatok egyenlősége esetén szavaz. A bizottság tárgyalásairól jegyzőkönyvet vezettet s ezt a háznak esetenkint bemutatja.

131. §.

Az összeférhetlenségi bizottsági tagságot mindegyik képviselő, ki arra megválasztatott, elfogadni és megbizatásában eljárni tartozik.

132. §.

A bizottság egyik tagja sem vehet részt a bizottsági ülésben azon képviselő elleni bejelentés tárgyalásánál:

Érdekeltségi esetek az összeférhetlenségi bizottságban.

a) a ki, vagy a kinek ellenjelöltje fel- vagy lemenő ágban rokona vagy sógora, testvére, unokatestvére vagy közelebbi rokona, házastársának testvére vagy testvérének házastársa;

b) a kinek a választásnál ellenjelöltje volt; vagy

c) a kinek választásába tényleg befolyt.

133. §.

Ha az 1875: I. t.-cz. 1. §-a *g)* pontja alapján a képviselőház valamely tagja kormányi megbizást vagy kiküldetést vállal, az illető ministerek tartoznak azon megbizást vagy kiküldetést egyidejűleg a képviselőház elnökének tudomására hozni. A képviselőház illető tagjai pedig az idézett törvény 8. §-ának súlya alatt kötelesek a megbizó vagy kiküldő levél vételétől avagy a mennyiben a képviselőház azon időpontban szünetelne, a szünetelést közvetlenül követő első üléstől számitandó nyolcz nap alatt a ház elnökéhez intézett beadványban a házszabályok 209-ik §-a értelmében távozási engedélyt kérni.

Távozási engedély.

134. §.

Ha a képviselőház elnökének össze-

férhetlenség esete jelentetik be, a bejelentést a nélkül, hogy a képviselőháznak előzetesen tudomására hozná, közvetlenül átteszi az összeférhetlenségi bizottsághoz.

Ha a háznak valamely tagja által nyilt ülésben jelentetik be az összeférhetlenségi eset, a bejelentés minden vita nélkül utasitandó az összeférhetlenségi bizottsághoz.

135. §.

Összeférhetlenségi eset megvizsgálása.

A bejelentett összeférhetlenségi eset megvizsgálására annak közlésétől számitott 15 napon belül a bizottság határnapot tűz, s annak ideje és helyéről ugy a képviselőt, mint a bejelentőt, ha az a háznak tagja, értesiti, s záros határidő alatt a kérdés megvitatására szolgáló adatokat maga elé terjeszteti.

Ha a bizottság értesitését annak elnöke a kifogásolt képviselőnek, vagy

a bejelentés eszközlőjének 15 nap alatt kézbesittetni nem tudja, vagy az idő alatt az érdekeltek nem jelentkeznek, bejelenti azt a képviselőház elnökének, ki nyilt ülésben felhivja az érdekelteket, hogy kifogásaik és védekezésök czéljából 30 napon belül az összeférhetlenségi bizottságnál jelentkezzenek.

Ha e határidő alatt azon képviselő, ki ellen a bejelentés történt, nem jelentkeznék, az összeférhetlenségi bizottság a kezei között levő, avagy az általa lehetőleg beszerzendő adatok alapján a kifogásolt képviselő meghallgatása nélkül határoz.

136. §.

Eljárás a be nem nyujtott képviselői megbizó-levelekre nézve.

Ha valamely képviselő megbizólevelét a ház elnöke által az 1876: XXXIX. törvényczikk 4-ik §-a alapján hozzá intézett felhivás daczára sem nyujtja be, az összeférhetlenségi

bizottság hatásköre kiterjed a törvény 5-ik §-ában körülirt kérdés eldöntésére is.

A bizottság ez iránt a ténykörülmények megvizsgálására a ház határozatainak közlésétől számitott 15 napon belül határnapot tűz, melyről az illető megválasztott képviselőt értesitvén, nyilatkozatra hivja fel és ha az illető képviselő ezen felhivásnak sem felel meg, a hivatalból beszerzendő adatok alapján határoz.

137. §.

Ha azon képviselő, a ki több választókerületben választatott meg, a 21. és 107-ik §§. értelmében kitűzött határidő alatt nem nyilatkozik, a ház az ügyet az összeférhetlenségi bizottsághoz utasitja.

Ezen esetben az összeférhetlenségi bizottság felhivja az illető képviselőt, hogy a felhivás vételétől számitott

Eljárás a több kerületben megválasztott képviselő nem nyilatkozása esetében.

15 napi záros határidő alatt nyilatkozzék az iránt, melyik kerület képviseletét kivánja megtartani.

Ha a képviselő ezen felhivásra sem nyilatkozik, a bizottság határoz a fölött, hogy az illető melyik kerületet fogja képviselni és kijelenti, hogy ennek folytán mely kerület, illetőleg kerületek maradnak képviselet nélkül.

Ha a kérdéses kerületekben a választás nem egy napon történt, a bizottság az illetőt azon kerület képviselőjének mondja ki, melyben a választás korábban ejtetett meg; ha pedig a választások egy napon történtek, nyilt ülésben eszközölt sorshuzás utján dönt felette.

A bizottság ezen eljárásáról a háznak jelentést tesz, a mely ennek alapján az újabban elrendelendő választások iránt intézkedik.

138. §.

A bizottság bevégezvén tárgyalását, az elnök a határozat megállapitására szolgáló tanácskozás és határozathozatal idejére mindazokat, kik a bizottságnak nem tagjai, távozásra szólitja fel.

Összeférhetlenségi bizottság határozatának kihirdetése.

A bizottság elnöke a határozatot nyilt ajtóknál, az indokokkal együtt élőszóval kihirdeti, irásban pedig a ház elé terjeszti.

A ház a jelentést tudomásul veszi.

III. FEJEZET.

Mentelmi bizottság.

139. §.

A mentelmi ügyekben beérkező hivatalos megkereséseket a ház elnöke a nélkül, hogy azokat a képviselőháznak előzetesen bejelentené,

közvetlenül átteszi a mentelmi bizottsághoz.

Mentelmi ügyekre vonatkozó megkeresések és bejelentések.

Ha a mentelmi jogba ütköző cselekmény a háznak valamely tagja által nyilt ülésben bejelentetik, vagy ha a ház elnöke ily cselekményről bármi uton értesül, az ügy a ház tudomására hozatván, az minden vita nélkül a mentelmi bizottsághoz utasitandó, mely esetben a ház a mentelmi bizottság jelentéstételére záros határidőt tűzhet ki.

140. §.

A mentelmi bizottság eljárása.

A mentelmi jog felfüggesztése iránti hivatalos megkeresések eseteiben a mentelmi bizottság, tekintettel az eset sürgősségére, annak megvizsgálására határnapot tűz ki s tárgyalásának idejéről s helyéről az érdekelt képviselőt értesiti, kit, ha megjelen és meghallgatását kivánja, az ügy tár-

gyalásának felvétele előtt meghallgatni tartozik.

141. §.

A mentelmi bizottság tárgyalásai nem nyilvánosak, tárgyalásairól azonban jegyzőkönyvet vezettet, mely véleményes jelentésével együtt a házhoz beterjesztetik.

142. §

A mentelmi bizottság jelentései rendkivüli esetben a 125-ik §. rendelkezéseitől eltérőleg, közvetlenül is tárgyalhatók.

IV. FEJEZET.

Naplóbiráló bizottság.

143. §.

A naplóbiráló bizottság tagjainak száma huszonöt; megválasztását és

alakulását illetőleg a 111., 112. és 121-ik §§. érvényesek.

144. §.

Megalakulása után azonnal ülést tart, melyben feladatának gyorsabb és czélszerűbb megoldására czélzó eljárási ügyrendjét megállapitja s ebben ugy intézkedik, hogy tagjai közül a szolgálati sorban következő kettő a ház napi ülésein jelen legyen, kik a gyorsiroda által összeállitott országgyülési naplót a szerkesztőtől átvevén, azt három nap alatt megbirálják s további eljárás végett az orsz. napló szerkesztőjéhez haladék nélkül visszaküldik.

A naplóbiráló bizottság eljárása.

145. §.

A megállapitott ügyrendet tudomás végett a háznak bemutatja.

MÁSODIK CZIM.

A tanácskozási rendről.

I. FEJEZET.

Tanácskozás.

146. §.

A jegyzőkönyv hitelesitésére, ha annak tartalma ellen kifogás nem tétetett, valamint a tanácskozásra 40, határozathozatalra 100 tag jelenléte szükséges.

147. §.

Az ülés kezdetén mindenekelőtt az előbbi ülés jegyzőkönyve, a menynyiben az ugyanazon ülésben meg nem történt, felolvastatik és hitelesittetik.

A jegyzőkönyv hitelesitéséhez leg-

feljebb négy szónok szólhat, és a ház a jegyzőkönyv hitelesitése s az esetleg tett módositványok felett egyszerű szavazással dönt.

148. §.

Elnök előterjesztései, kérvények bemutatása, az inditványok s interpellatiók könyvének felolvastatása.

A jegyzőkönyv hitelesitése után az elnök a beérkezett előterjesztéseket és hivatalos beadványokat, tartalmuk rövid megemlitésével bemutatja, névtelen beadványok nem mutathatók be.

Bemutatja a tárgy rövid ismertetésével és a benyujtó képviselő nevének megemlitésével azon kérvényeket, melyeket hozzá képviselők nyujtottak be.

Hetenkint kétszer (szerdán és szombaton) felolvastatja az inditvány- és interpellatiós könyvet. Ezen felolvasás az inditványokra nézve bejelentésnek tekintetvén, a ház az inditványnak indokolás végetti felvételére

az elnök javaslatára minden vita nélkül egyszerű szavazással időt határoz s egyuttal kinyomatását és a tagok közti szétosztását elrendeli.

149. §.

Inditványok könyve.

Minden inditvány egy — a ház asztalára helyezett — inditványkönyvbe, az inditványozó nevének s az inditvány tárgyának rövid bejegyzésével iktatandó be. Az igy bejegyzett inditvány irásba foglalva, egyszersmind a ház elnökének kézbesitendő.

150. §.

Inditvány felvétele.

Az inditvány felvételére kitűzött napon az inditványozó kifejti inditványát s a ház érdemleges tárgyalás nélkül szavazás utján elhatározza, ha vajjon az inditvány tárgyalás alá vétessék-e vagy ne?

Ha az érdemleges tárgyalás elren-

deltetik, a ház annak további tárgyalása iránt intézkedik.

151. §.

Oly inditványok, melyek nem törvény alkotását czélozzák, az osztályok vagy bizottságok mellőzésével, a ház által közvetlenül is tárgyalhatók.

152. §.

Ha az inditvány törvény alkotását czélozza, azt törvényjavaslatképen szerkesztve kell a bejelentéskor benyujtani. Az ily törvényjavaslat a tagok között kinyomva szétosztandó s ha a ház tárgyalni kivánja, mindenesetre osztályülési vagy bizottsági tárgyalásra utasitandó.

153. §.

A ház napirendjének megállapitására vonatkozó elnöki előterjesztés, vagy inditvány felett legfeljebb négy

Napirend.

8

szónok meghallgatása után a ház egyszerű szavazással dönt.

Az ülés el nem oszlatható, mig a ház napirendje megállapitva nincs.

154. §.

A napirend tárgyalására szánt időt, valamint az interpellatiók megtételének s az azokra adandó válaszok meghallgatásának idejét időről-időre a ház állapitja meg.

Ezen határozat megváltoztatását czélzó minden inditvány a ház elnökénél irásban adandó be, általa a háznak azonnal bejelentendő, és a bejelentést követő ülés végén vita nélkül egyszerű szavazással döntendő el.

Ha az ily inditvány az ülés idejének meghosszabbitását czélozza, a meghosszabbitás egy órai időnél többre nem terjedhet, csak egyes törvényjavaslat, vagy a költségvetés

tárgyalásának tartamára határozható el, s azon törvényjavaslat, illetőleg költségvetés tárgyalásának tartama alatt, a melyre nézve elhatároztatott, nem ismételhető.

155. §.

Az interpellatió, egy — a ház asztalára helyezett — interpellatiós könyvbe, az interpelláló képviselő nevének, az interpellatió tárgyának rövid jelzésével s a ministereknek — kikhez intéztetik — megjelölésével vezettetik be.

Interpellatiók könyve.

Az interpellatiók mindig irásba foglalva, a napirend tárgyalására kiszabott időn kivül terjeszthetők elő s ugyanilyenkor adatik azokra a válasz is.

Ha azonban valaki ettől eltérőleg rendkivüli sürgős esetben kiván interpellatiót előterjeszteni, tartozik azt a ház elnökénél előzetesen bejelenteni, ki, ha annak előterjesztését meg-

Sürgős interpellatiók.

engedhetőnek nem találja, az illető képviselőnek kivánatára a házhoz intéz ez iránt kérdést, mely kérdés felett a ház vita nélkül, egyszerű szavazással dönt.

Válasz az interpellatiókra.

A minister az előterjesztett interpellatióra rögtön is válaszolhat. Különben 30 nap lefolyása alatt nyilatkozik és midőn a hozzá intézett valamely interpellatióra felelni kiván, az iránt a házat maga, vagy a ház elnöke által — legalább egy nappal előbb — értesiti.

156. §.

Interpellatiók elintézése.

A minister által adott válaszra az illető képviselőnek, ha jelen van, joga van nyilatkozni s ennek meghallgatása után a ház határoz a felett vajjon a ministeri választ tudomásul veszi-e, vagy tárgyalás végett napirendre tűzi.

Ha azonban a minister szükségét

látná a másodszori felszólalásnak, ez esetben az interpelláló szintén élhet a másodszori szólás jogával.

Ha az interpellatió tárgyára nézve később valamely képviselő külön inditványt tesz, ennek tárgyalása és elintézésénél az interpellatióra adott s már előbb tudomásul vett válasz döntő nem lehet.

157. §.

Felszólalás napirend előtt.

A kitűzött napirendet megelőző valamely felszólalás vagy kérdés felvetése a ház elnökének előzetesen jelentendő be, ki az esetben, ha a kérdéses felszólalást vagy kérdés felvetését megengedhetőnek nem találja, ez iránt az illető képviselőnek kivánatára a házhoz intéz kérdést és a ház a fölött vita nélkül egyszerű szavazással dönt. Az ekkép felvetett kérdésre adható nyilatkozatok azon-

ban vita és határozathozatal tárgyát nem képezhetik.

158. §.

A napirendre kitűzött tárgy feletti tanácskozás megkezdetvén, attól eltérve, más tárgyról szólani, csak a háznak, az elnök felhivására adott engedélyével lehet.

159. §.

Minden tárgy felett előbb az általános vita kezdődik s csak ennek befejeztével térhet át a ház az alapul már elfogadott tárgynak részletes és pontonkinti tárgyalására.

160. §.

Az első szó illeti a központi és külön bizottsági előadót, vagy ennek nem létében az inditványozót, utána a kisebbségi előadónak vagy a külön-

vélemény, illetőleg ellenindítvány beadójának van joga szólani.

161. §.

A többi tagok szólás végett az ezzel megbizott jegyzőknél iratják fel magukat. Szólásra előjegyzésnek azonban csak az illető tárgynak a napirendre történt kitűzése után a ház nyilt üléseiben van helye. Az előjegyzés a szólók jegyzésére kirendelt napijegyzők által eszközlendő a jelentkezés sorrendjében.

Előjegyzés szólásra.

A tárgyaláskor a feljegyzés sorrendjében hivatnak fel az illetők szólásra, még pedig olykép, hogy mig egyenlő számban vannak a tanácskozás tárgyát képező javaslat, illetőleg inditvány mellett és ellen szólani kivánók, felváltva hivatnak fel a szólásra. Ha kisebbségi vélemény nincs bejelentve, az előadó után első sorban az inditvány ellen fel-

Szólásra felhivás sorrendje.

jegyzett első szónokot, ha pedig kisebbségi vélemény is van, a kisebbségi előadó után az inditvány mellett feljegyzett első szónokot illeti a szó.

162. §.

Mind az általános vitában, mind a részletes tárgyaláskor az egyes pontoknál, az alább irt kivételekkel, mindenki csak egyszer szólhat.

163. §.

Az ülés ideje meghosszabbitásának vagy a szólás elhalasztatásának kérése.

A megkezdett beszédet az ülés folyama alatt kell bevégezni s azt a következő ülésben folytatni nem szabad. A szólásra felirottak közül azon tag, kire az ülés meghatározott idejének vége előtt egy óranegyeddel kerül a sor, joggal bir vagy az ülés idejének meghosszabbitását kérni, hogy beszédét elmondhassa vagy az ülésnek befejezését kérni, egész beszédjének a következő ülésre halaszt-

hatása végett s e felett a ház vita nélkül, egyszerű szavazással dönt, mely szavazáshoz a tanácskozásra megkivántató 40 tag jelenléte elégséges.

164. §.

A vita bezárása. Szólás a vita bezárása után.

Ha szólásra többé senki sincs feljegyezve, az elnök kérdést intéz a házhoz az iránt, hogy van-e szólni kivánó és ha felhivására senki sem jelentkeznék, a vitát bezárja A vita bezárása után szavazás előtt még egyszer szólhatnak: a központi és külön bizottságok, illetőleg a kisebbségi vagy különvélemény előadói, az inditványozó, ha az inditvány nem bizottságilag tárgyaltatott, az ellenindiтvány beadója, ha azt kivüle még kilenczen aláirták.

A módositvány ellenindítványnak nem tekintetvén, annak előterjesztőjét a kétszer szólhatás joga nem

illeti, mely kérdés felett a ház vita nélkül, egyszerű szavazással dönt.

165. §.

Ministerek szólási joga.

A ministerek az 1848 : III. t.-cz. 28-ik §-a alapján bármikor felszólalhatnak.

Ministerek megbizottjai.

A ministerek megbizottjai, kik a háznak előre bejelentendők, a szükséges felvilágositások adása végett a tárgyalás folyamában és a szavazási kérdés feltevése előtt szintén szót kérhetnek, nemkülönben a bizottsági előadók is, a hozzájok intézett kérdésekre, vagy a vita alatt felmerült kételyekre nézve.

166. §.

Szót kérhetnek bármikor azok is, a kik:

Kik kérhetnek bármikor szót?

a) netaláni személyes megtámadásra válaszolni,

b) szavaik félremagyarázását röviden helyreigazitani, vagy

c) a ház szabályaira azoknak helyes alkalmazása érdekében hivatkozni akarnak, mely alkalommal azonban magához a vita tárgyához nem szólhatnak;

d) a kik az általuk beadott inditványt vagy módositványt akarják visszavonni.

167. §.

Inditványt, elleninditványt és módositványt mindig irásba foglalva kell beadni, s azok kinyomatása iránt a ház vita nélkül, egyszerű szavazással határoz.

168. §.

Az inditványozónak mindig jogában áll inditványát visszavonni; ha azonban más valaki azt magáévá teszi, az első inditványozó jogaiba lép s a netalán már megkezdett tárgyalás tovább foly.

169. §.

A ház a tárgyat a bizottsághoz vissza- vagy az osztályokhoz vagy külön bizottságokhoz utasithatja s végleges elhatározását felfüggesztheti.

Ha ez csak egyes pontra vagy valamely módositványra nézve történik, a többi szakaszok és pontok tárgyalását a ház tovább folytathatja.

170. §.

Beszédet olvasni tilos.

171. §.

A szólót beszédében félbeszakitani vagy közbeszólásokkal zavarni nem szabad.

172. §.

Egyedül az elnöknek van joga a szólót beszédében félbeszakitani vagy a tárgytól való eltérés eseteiben őt figyelmeztetni.

Beszéd félbeszakitása, a tárgytól való eltérés esetében figyelmeztetés, a szó elvonása, rendreutasitás az elnök által, jegyzőkönyvi megrovás a ház által.

Ha szóló kétszeri figyelmeztetés után ugyanazon beszéd folyamában ismétli a fennebbi hibát, az elnök elvonja tőle a szót.

Ha szóló a közerkölcsiséget és illemet sértő vagy egyébként a ház tekintélyével össze nem férő kifejezést használ, vagy ha valamely osztály, nemzetiség vagy hitfelekezet ellen gyülöletre izgat, avagy a háznak valamely tagja ellen durva sértést követ el, az elnök őt rendreutasitja, sőt tőle a szót már az első alkalommal is megvonhatja; ha pedig szóló az elnök rendreutasitása után ugyanazon beszéd folyamában a fentebbi hibát ismétli, a szó tőle okvetlenül megvonandó, sőt a körülményekhez képest, ha a szónok mentségét — melyhez minden ily esetben joga van – elegendőnek nem találja: a ház az elnök kérdésére vita nélkül,

egyszerű szavazással jegyzőkönyvi megrovást is határozhat.

173. §.

Engedetlenség az elnök intése s a ház határozata ellen.

Az elnök által tett figyelmeztetés vagy rendreutasítás ellen felszólalni, azt visszautasitani vagy vita tárgyává tenni nem szabad.

A ház elnökének intelme és a ház határozata elleni engedetlenség esetében a képviselőház a házszabályok 206-ik §-ának rendelkezései szerint intézkedik.

174. §.

A ház, ha az elnök, a ministerek valamelyike, vagy husz tag kivánja, zárt üléssé változik át.

Zárt ülésben határozat nem hozatván, jegyzőkönyv nem vezettetik.

II. FEJEZET.

Szavazás.

175. §.

A tárgyalás végeztével az elnök a tanácskozást befejezettnek nyilvánitja s szavazásra fölteszi a kérdést.

176. §.

Kérdés feltevése.

A kérdést mindig úgy kell feltenni, hogy arra mindenki igennel vagy nemmel felelhessen. Ha a szavazásra feltett kérdés, czikk vagy inditvány több részből áll, részeire osztható.

177. §.

Szavazás előtt a kérdésnek miként leendő feltevése új tanácskozás tárgyát képezheti, a mely felett a ház dönt.

178. §.

A szavazás megkezdése előtt az inditványok és módositványok, ha az elnök szükségesnek tartja vagy a ház valamely tagja kivánja, újra felolvastathatnak.

179. §.

A ház a feltett kérdés felett rendszerint egyszerű szavazással dönt.

Egyszerű szavazás.

Az egyszerű szavazás felállás és ülvemaradás által történik.

Ha az eredmény kétséges, ellenpróba tétetik.

Ha az elnök szükségesnek találja vagy tiz tag kivánja, a jegyzők a szavazókat fejenkint összeszámlálják.

180. §.

Minden oly esetben, a melyben a házszabály az egyszerű szavazást kötelezőleg el nem rendeli, husz

jelenlevő tagnak a szavazás megkezdéseig (179. §.) irásban beadott kivánságára névszerinti felhivás mellett történik meg a szavazás.

A névszerinti szavazás husz tagnak irásban beadott kivánatára másnapra halasztandó.

Az egyszerű szavazás másnapra nem halasztható.

181. §.

Névszerinti szavazásnál a kérdés feltevése után 5 percznyi szünet engedtetvén, a szavazás ezen időköz eltelte után kezdetik meg és akkor a jelenlevők igennel vagy nemmel szavazni kötelesek.

A felállás és ülvemaradás általi szavazásnál a szavazás kezdete előtt öt percznyi szünet akkor engedendő, ha azt a háznak legalább husz tagja irásban kivánja.

182. §.

Minden névszerinti szavazás elrendelése után, az elnök kihúzza azon névbetűt, melynél a névszerinti szavazás kezdődik.

183. §.

Szavazás közben beszédet tartani vagy a szavazatot indokolni nem szabad.

184. §.

Szavazás választásoknál.

A választások mindig titkos szavazással történnek.

A titkos szavazás összehajtott szavazó-lapokkal történik, s a nyilt szavazó-lapokon foglalt szavazatok nem számittatnak.

Titkos szavazásnál a ház tagjai szavazásra való felhivatásuk során bemennek helyükről szavazatukat beadni, s annak beadása után kötelesek onnan távozni.

Ily szavazás alkalmával — kivéve a szavazat beadásának ideje alatt a szavazó képviselőt — a szavazat beadásának helyétől mindenkinek távol kell maradnia.

185. §.

Legelőször a központi, majd a különbizottsági javaslat s ennek nemlétében vagy el nem fogadtatása esetében az alapul szolgáló javaslat vagy inditvány jön szavazás alá; azután sorban vétetnek elő a hozzá közelebb álló módositványok, végre az elleninditvány s ennek netaláni módositványai.

186. §.

Szavazás pénzajánlatnál.

Pénzajánlatnál előbb a legnagyobb összeg jön szavazás alá, azután sorban az összeg nagyságának sorrendjében javaslatba hozott kisebb összszegek.

187. §.

A ház határozataival szemben semmiféle óvásnak vagy ellenmondásnak nincs helye.

188. §.

Harmadszor való szavazás.

Törvényjavaslatnál a szakaszonkinti tárgyalás befejezése után az egészre nézve harmadszori olvasásnak s megszavazásnak van helye, mely azonban a részletes tárgyalással ugyanazon napon tartandó ülésben nem eszközölhető.

Kiigazitások.

Ennek alkalmával és a szavazást megelőzőleg csak oly kiigazitások eszközölhetők, melyek a részletes tanácskozás során elrendelt változtatásokból folyólag, a tárgyalás alapjául szolgált javaslat egyes czikkeiben és szerkezetében netán benmaradott ellentétek kiegyenlitésére s ezeknek a megállapitott változta-

tásokkal összhangzásba hozására vonatkoznak.

Felolvastatván azután az egész törvényjavaslat, azt a ház szavazás utján elfogadja vagy elveti.

189. §.

Elvetett inditvány vagy javaslat.

A ház által elvetett inditvány vagy javaslat — lett legyen annak tárgya törvény alkotása vagy nem, ha a tárgyalásnak bármely fokozatán vettetett is el — ugyanazon ülésszak alatt, többé tanácskozás alá nem kerülhet.

190. §.

El nem intézett interpellatiók és inditványok jegyzékének bemutatása.

Az elnök minden hónap első ülésében mindazon inditványok és interpellatiók jegyzékét bemutatja, melyekre nézve a ház még nem határozott, illetőleg melyekre még felelet nem adatott.

III. FEJEZET.

Kérvények.

191. §.

Kérvényt a házhoz benyujtani csak a ház valamely tagjának közvetitésével lehet.

A törvényhatóságok kérvényei és felterjesztései azonban közvetlenül a ház elnökéhez intézendők.

Kérvények benyujtása.

Az elnöknek bemutatás végett átadandó kérvényre az illető képviselő mindig sajátkezűleg irja fel nevét, mely tény a benyujtó képviselőnek felelősségét jelzi azért, hogy a kérvény az alkotmányt, törvényt, a ház tekintélyét vagy a közerkölcsiséget sértő kifejezéseket nem tartalmaz.

192. §.

Kérvényeket nem képviselőknek vagy küldöttségeknek a házba vinni vagy élőszóval előadni nem szabad.

193. §.

Az elnök által a háznak bemutatott kérvény felolvasatlanul a kérvényi bizottsághoz tétetik át.

194. §.

A kérvények előzetes tárgyalására a ház által választott (111. §.) bizottság időnkint véleményes jelentést terjeszt a ház elé.

195. §.

A tárgyalandó kérvények sorjegyzéke előlegesen kinyomatván és a ház tagjai közt kiosztatván, magok a kérvények a tárgyalást megelőző három napon át a ház irodájában

Tárgyalandó kérvények sorjegyzéke.

kitétetnek és minden képviselő által megtekinthetők.

196. §.

Kérvények tárgyalásának időpontja.

A kérvények a kérvényi bizottság jelentésének alapján rendszerint hetenkint a szombati ülésben, a napirend tárgyalására kiszabott időn kivül tárgyalandók.

197. §.

Ugyanazon ülésszakban többé nem tárgyalható kérvények.

Oly tárgyra vonatkozó kérvény, mely felett a ház akár valamely tagjának inditványa, akár előbb benyujtott kérvény folytán már határozott, azon ülésszakban többé nem tárgyalható s a bizottság által ezen egyszerű megjegyzéssel jelentetik be a háznak, tudomás végett.

198. §.

A kérvényre hozott határozatot az érdekelt fél, a ház jegyzője által aláirandó hiteles kivonatban kikérheti.

199. §.

Ha a ház valamely tagja, mint folyamodó fél által vagy érdekében adatik be kérvény, ez annak tárgyalása alatt se a bizottságban, se az ülésben jelen nem lehet.

A ház tagjait érdeklő kérvények.

De ha ellene adatott be kérvény, az iratok vele előlegesen közöltetnek, s védelmét mind a bizottságban, mind a ház előtt szóval vagy irásban előzőleg előadhatja; azonban a bekövetkező tanácskozásban és szavazásban részt nem vehet.

200. §.

A kérvényi bizottság ülésszakonkint újra választatik.

HARMADIK CZIM.

A ház tisztviselőiről.

I. FEJEZET.

Az elnök és alelnökök.

201. §.

Elnöki teendők és jogok.

Az elnök a ház határozata szerint megnyitja és eloszlatja az ülést, kitűzi a napirendet s azt a házban kifüggeszteti.

Előadja a beadványokat; a szabályok értelmében vezeti és bezárja a tanácskozásokat; felteszi a kérdést és kimondja a határozatot.

A jegyzőkönyvet, miután az hitelesittetett, aláirja.

Őrködik a csend és a házi ügyrend megtartása felett, felügyel a ház

összes választott tisztviselőinek és kinevezett hivatalnokainak eljárására és működésére.

202. §.

Az ülés idejét az országház kapuján és Budapest több részében kifüggesztendő falragaszok által idején kihirdetteti s ülés végén a legközelebbi ülés idejét, a ház határozatához képest, kijelenti. *Ülések idejének kihirdetése.*

Az ülés idejéről a ministereket is értesiti.

203. §.

1. Oly esetekben, midőn a ház saját határozatával függeszti fel ülésezését: husz tag kivánatára az elnök ülést hirdetni köteles. *Ülés hirdetése husz képviselő kivánságára.*

2. A kivánat szóval vagy irásban nyilvánitandó

3 A szóval kifejezett kivánat az elnöknek mind a husz tag által sze-

mélyesen, ugyanazon napon jelentendő be.

4. Az irásbeli kivánat az indokok előadása mellett, nyilatkozatba foglalandó.

A felhozott indokok okából a kivánat vissza nem utasitható.

E nyilatkozatra mindegyik tag nevét és aláirása keltét (hely, év, hó és nap) sajátkezűleg irja reá

A kiállitott nyilatkozatot a legrégibb aláirás keltét követő tizennégy nap alatt, az aláirók sorából és nevében négy tag személyesen nyujtja át az elnöknek.

A benyujtók e minőségükben neveiket sajátkezűleg a nyilatkozatra reáirják.

5. Oly esetekben, midőn a ház ülésezése felfüggesztésekor egyszersmind a határnapot is meghatározza, melynek bekövetkeztéig érdemleges ülés nem fog tartatni, az elnök az

ülés napját úgy köteles kitűzni, hogy a kivánat szóbeli kijelentésének vagy az irott nyilatkozat átnyujtásának napját követő tiz nap valamelyikén az ülés megtartassék.

Az ülésezés felfüggesztésének a ház által elrendelt minden más eseteiben, az ülés az irott nyilatkozat átnyujtásának, vagy a kivánat szóbeli kijelentésének napjára következő négy nap valamelyikére tüzendő ki.

204. §.

Az elnök a tanácskozási rend érdekében mindig szólhat, sőt ha a tagok attól eltérnének, köteles szólani, őt ezen beleszólásban gátolni nem szabad. De ha a tárgy érdeme mellett vagy ellene akar szólani, az elnöki széket egyik alelnöknek engedi át és azon tárgy bevégeztéig nem foglalhatja el azt ismét.

Elnök résztvevése a vitában.

Ha azonban az elnök vagy alelnö-

kök, az államköltségvetés feletti általános vitában részt vesznek, vagy a ministeri tárczák velamelyikének egyes részletéhez hozzászólnak, ez nem zárja ki, hogy az ezek feletti határozat kimondása után az egyes ministeri költsegvetéseknek, valamint azon ministeri költségvetés többi részletének tárgyalása alatt, az elnöki széket elfoglalhassák.

205. §.

Az elnök csak a szavazatok egyenlősége esetén szavaz.

206. §.

Rendreutasitás az elnök által rendzavarás esetében.

Ha a ház valamely tagja a rendet zavarja, az elnök őt névszerint is rendre utasithatja. Ezen rendreutasitás ellen felszólalni, azt visszautasitani, vagy vita tárgyává tenni nem szabad.

Ha az illető tag a rendzavarást

folytatja és rögtöni intézkedés szüksége nem forog fenn, valamint az elnök iránti engedetlenség egyéb eseteiben az elnök kérdésére a ház vita nélkül egyszerű szavazással utasithatja a mentelmi bizottságot, hogy a ház további intézkedése iránt 24 óra alatt javaslatot tegyen.

A mentelmi bizottság utasítása javaslattevésre.

A mentelmi bizottság javaslata ily esetben a háznak ünnepélyes megkövetésére, vagy a jegyzőkönyvi megrovásnak a hivatalos lapban és az illető képviselő választó-kerületében falragaszok által eszközlendő közzétételére, sőt ismétlés esetében határozott tartamú időleges kizárás elrendelésének véleményezésére terjedhet. A mentelmi bizottság véleményes jelentését a ház közvetlen tárgyalás alá veszi és a bizottság többségi s esetleg kisebbségi előadójának is meghallgatásával, az előterjesztett javaslatok fölött vita nélkül egy-

Határozás a mentelmi bizottság javaslata fölött.

szerű szavazással határoz. Ezen tárgyalásban az illető képviselő részt nem vehet.

Ugyanezen eljárás követendő azok ellenében, kik ellen a 172. §. rendelkezése szerint a jegyzőkönyvi megrovás már alkalmazva lett és ugyanazon ülésszak tartama alatt azon hibát ujból elkövetik.

207. §.

Az elnök a ház ülését 5—10 perczényi időre bármikor felfüggesztheti.

Az ülés felfüggesztése.

Ha az ülésben folytonos rendzavaró lárma és nyugtalanság uralkodik, melyet az elnök nem képes lecsillapitani, az elnök kinyilatkoztatja, hogy az ülést fel fogja függeszteni. Ha a csend ezután sem áll helyre, az elnök az ülést bizonyos időre, mely egy óránál hosszabb nem lehet, felfüggeszti.

208. §.

Az elnök őrködik a nyilvánosság felett; a hallgatóságot, ha kell, a törvény értelmében rendre inti és szükség esetében a karzatokról kiutasitja; sőt a rendzavarókat meg is fenyitteti.

Hallgatóság rendre intése, kiutasitása, megfenyitése.

E végre minden alkotmányos eszköz és fegyveres erő használata is, saját felelőssége mellett rendelkezésére áll.

209. §.

Az elnök: a háznak tagjait mindig nyilvántartja; úgyszintén azokat is, kik engedély mellett, a ház kiküldése folytán, vagy bejelentett betegség miatt távol vannak.

Eltávozásra tizenöt napig tartó engedélyt adhat; hosszabb időre engedély a háztól kérendő. Az engedélylyel távollevők visszaérkeztükkel magukat az elnöknél személyesen tartoznak jelenteni.

Engedélylyel távollevő képviselők.

Választókerületek képviseltetésének nyilvántartása.

Felügyel az országgyülés egész tartama alatt a választó-kerületek országgyülési képviseltetésének nyilvántartására, s erről a háznak koronként jelentést tesz.

210. §.

A ház tagjainak határozatképes számmal meg nem jelenése.

Ha a ház tagjai kellő számmal nem jelentek meg s ezért ülés nem tartathatik, vagy határozat nem hozathatik, az elnök az ülést bizonyos időre, mely fél óránál hosszabb nem lehet, felfüggeszti, és ha a ház tagjai ezután sem lennének jelen határozatképes számmal, a képviselők névsorát felolvastatja s erről a távollevők jegyzékének bemutatása mellett, a háznak a legközelebbi ülésben jelentést tesz.

A ház mindannyiszor, valahányszor jónak látja, felolvastathatja tagjainak névsorát s a távollevőknek jegyzékét jegyzőkönyvbe iktatja.

A távollevők névsorának jegyzőkönyvbe vételénél azok, kik a háztól vett kiküldetés vagy betegség miatt, vagy engedély mellett vannak távol, külön rovatban említtetnek meg.

A képviselők névsorának felolvasása következtében a ház elhatározhatja, hogy a távollevők az elnök által bizonyos napra hivassanak be s távollétök okát az elnök előtt igazolják.

211. §.

Az elnök évi tiszteletdíját a ház határozza meg.

212. §.

A képviselők napidíjai csak az elnök ellenjegyzése mellett adatnak ki.

Napidíj elvonása nem igazolt távollét esetében.

Azon képviselőket, kik az ülésekből 15 napnál hosszabb időre engedély nélkül távol vannak, távollétök

idejére napidíj nem illeti mindaddig, mig távollétöket nem igazolják.

Azon képviselőknek, kik a 210-ik §. értelmében elrendelt névsor felolvasásánál a házban jelen nem voltak, ezen naptól kezdve napidíj nem jár, mig jelenlétöket, illetőleg elmaradásuk okát a ház elnökénél személyesen nem jelentik be.

E szabály nem alkamazható azokra, kik ezen szakasz második pontjának értelmében kiveendők.

213. §.

Az elnöknek hivatalos működése a szünetek ideje alatt is tart, a beérkező iratokat átveszi s a hatáskörébe tartozó dogokról szükséghez képest intézkedik.

214. §.

Az elnök teendőit akadályoztatása

esetén az alelnökök valamelyike végzi.

215. §.

Az elnök kinevezi a ház összes hivatalnokait, üresedések és a ház által elrendelt személyszaporitás eseteiben.

A ház hivatalnokainak kinevezése.

A fennálló gyakorlat és határozatok értelmében a ház elnöke önmaga nevezi ki a napló szerkesztőjét s a gyorsirókat, utóbbiakat azok közül, kik a szabályszerű szigorlat letételét igazoló okmánynyal birnak; a jegyzők meghallgatásával nevezi ki az iroda személyzetét; a könyvtári bizottság meghallgatásával a könyvtárnokot s segédszemélyzetét; a gazdasági bizottság meghallgatásával a pénztárnokot s segédszemélyzetét; végre a háznagy meghallgatásával a háznagyi hivatal személyzetét és a terembiztosokat.

216. §.

Fegyelmi hatóság a ház hivatalnokai fölött.

A fegyelmi hatóságot a háznak összes kinevezett hivatalnokai felett az elnök, súlyosabb fegyelmi vétségek eseteiben pedig az ő elnöklete alatt a ház választott tisztviselőiből alakitott öt tagú fegyelmi tanács gyakorolja.

A megállapitandó eljárási szabályzat a háznak tudomásvétel végett beterjesztendő.

Az országgyülés feloszlása után az újnak összejöveteléig a háznak öszszes kinevezett hivatalnokai a háznagy felügyelete és a belügyminister rendelkezése s fegyelmi hatósága alatt állanak.

II. FEJEZET.

A jegyzők.

217. §.

A jegyzők szerkesztik és irják alá a ház jegyzőkönyvét, olvassák fel az iratokat, jegyzik és hivják fel sorban a szólani akarókat és számitják össze a szavazatokat.

218. §.

A jegyzőkönyvbe foglaltassék:

a) a szavazás alá került kérdés szószerinti szerkezetében;

b) a szavazás eredménye;

c) a hozott határozat.

219. §.

Ha a ház egyes esetben máskép nem rendelkezik, a ministeriumhoz

intézett interpellatiónak és arra adott válasznak egész terjedelmében a ház naplójában lesz helye s a jegyzőkönyvbe rendesen csak az interpellatió tárgya, a válasznak meg- vagy meg nem történte és az erre netán keletkezett határozat iktattatik.

220. §.

Ha a jegyzőkönyv tartalma vagy szerkezete ellen kifogás tétetik, az a ház kivánatához képest azonnal kijavittatik s újra felolvastatván, hitelesittetik.

221. §.

A jegyzőkönyvek haladéktalan kinyomatnak, s úgy ezekből, mint a ház minden nyomtatványából, a tagoknak egy-egy példány kiadandó.

222. §.

A jegyzők a ház iratainak nyilvántartását, az irattár és az iroda egész

személyzetének működését ellenőrzik. Ennek gyakorlati alkalmazására nézve magok közt intézkednek.

223. §.

A ház jegyzői, tiszteletdíj czím alatt, kettős napidíjban részesittetnek.

III. FEJEZET.

A háznagy.

224. §.

A háznagy a képviselőház épületére, helyiségeire, ingóságaira és minden anyagi dolgaira felügyel, azokat felelősség mellett kezeli és e kezelés alá tartozókról rendes leltárt vezet.

225. §.

A ház tagjainak hivatalos ünnepélyek alkalmával leendő elhelyezéséről gondoskodik, lakásaikat mindig nyilvántartja.

226. §.

A ház s a bizottsági ülések helyiségeiről és felszereléséről gondoskodik, valamint a ház üléseinek kihirdetését ellenőrzi.

227. §.

Az elnöknek, a rend és csend fentartására s a nyilvánosságnak és a tanácskozások szabadságának megóvására tett intézkedéseiben, illetőleg a karhatalom alkalmazásánál végrehajtó közege a háznagy.

228. §.

Saját hivatali személyzete, a terembiztosok és szolgák felett közvetlen rendelkezik, a szolgákat felfogadja és elbocsátja.

229. §.

A háznagy feladatához tartozik a karzatokra való felügyelés s a belépti jegyek kiosztása.

230. §.

A hivatalos iratoknak és nyomtatványoknak a ház tagjai közt leendő kiosztásáról a háznagy gondoskodik. Magániratokat vagy hirdetményeket az ő engedelme nélkül a házban szétosztani nem szabad.

231. §.

A háznagy hivatalos működése felelősség mellett a szünetek ideje alatt és az országgyülés feloszlása, következőleg a háznagy képviselői minőségének megszünése után is tart s a reá bizottakról az ismét összeülendő, vagy az új képviselőháznak számot adni tartozik.

232. §.

Az országgyülés feloszlása után az újnak összejöveteléig a háznagy a belügyminister felügyelete alatt áll.

233. §.

A háznagy évi tiszteletdíját az országgyülés kezdetén, annak egész tartamára, a ház határozza meg.

NEGYEDIK CZÍM.

A nyilvánosságról.

234. §.

A ház ülései nyilvánosak.

235. §.

A gyorsiróknak és a napló szerkesztőjének külön hely rendelendő; ellenőrzésül a ház napló-birálókat választ a maga kebeléből.

236. §.

A hirlapok tudósitóinak számára külön hely rendelendő.

237. §.

Hallgatóság csak a karzaton foglalhat helyet.

238. §.

A karzatok egy része mindenkinek nyitva áll, más része a belépti jegygyel birók számára van fentartva és pedig külön: *Fentartott helyek a karzatokon.*

a) a főrendiház tagjai,

b) a képviselők állandó jegyeivel belépők,

c) a hölgyek és

d) az idegenek számára.

239. §.

Minden képviselő egy, nevére szóló állandó jegyet kap, a melylyel szabadon rendelkezik.

A napi jegyeket a háznagy osztja ki. Az elnök saját rendelkezésére bizonyos számú jegyeket tarthat fenn.

240. §.

Tetszést vagy nem tetszést nyilvánitani a hallgatóságnak tilos.

241. §.

A karzatokon rendre ügyelők alkalmaztatnak, kik a háznagy rendelkezése alatt állanak.

242. §.

Rend- vagy csendzavarás a hallgatóság által.

Ha valaki a rendet vagy a csendet megzavarja s az elnök egyszeri intésének sikere nincs, másod izben az 1848 : IV. t.-cz. értelmében, az egyes hallgató vagy illetőleg karzatosztályi hallgatóság kiutasittatik a karzatról.

243. §.

Ha a hallgatóság minden karzatosztályról kiutasittatott, a tanácskozás, a ház határozata szerint, vagy még azon nap, vagy máskor, de ismét

hallgatóság bebocsátásával nyilvánosan folytattatik.

244. §.

A rendzavarók a kitiltáson kivül meg is fenyittetnek.

245. §.

Szükség esetében az elnöknek minden törvényszerű eszköz és ezek között esetleg a fegyveres erő használata is, saját felelőssége mellett, rendelkezésére áll.

246. §.

Az e fejezetben foglalt szabályok külön kinyomva, minden bejárásnál és minden karzatosztályban kifüggesztetnek.

ÖTÖDIK CZÍM.

A képviselőház pénzügyéről.

247. §.

A képviselőház saját pénztáráról és mindennemű kiadásairól önállólag rendelkezik.

248. §.

A gazdasági bizottságnak elnöke a képviselőház elnöke.

249. §.

A gazdasági bizottság:

Gazdasági bizottság teendői.

a) a ház költségvetését havonkint elkésziti és a háznak előlegesen bemutatja, hogy az kinyomathatván, tárgyalás előtt a ház tagjai közt szétosztható legyen;

b) a ház kiadásait részint közvet-

lenül intézi, részint mind ezeket, mind a ház gazdasági, szerződési, épitkezési és más rokonügyeit folytonosan ellenőrzi;

c) eljárásáról rendes jegyzőkönyvet vezettet és azt időnkint a ház elé terjeszti.

250. §.

A folyó kiadásokon kivül, a milyenek a rendszeres napidíjak és állandó fizetések is, a gazdasági bizottság tudomása és előleges hozzájárulása nélkül semminemű költségek és pénztári kiadások nem eszközöltethetnek.

S ezen szabály alól egyedül a rendkivüli és haladékot nem szenvedhető esetek vétethetnek ki, melyekre nézve az elnök, a bizottsághoz teendő utólagos bejelentés mellett, egyelőre is intézkedik.

251. §.

A pénztárt, felelősség terhe alatt,

a ház pénztárnoka kezeli, a kit az elnök, a gazdasági bizottság meghallgatásával nevez ki.

252. §.

A pénztárnok egyébiránt a ház hivatalnokai között foglal helyet s a ház hivatalnokaira vonatkozó határozatok a pénztárnokra is kiterjednek.

253. §.

A pénztári kezelés és számvitel rendszerét a gazdasági bizottság állapitja meg.

254. §.

Az ülésszak végén, vagy ha ez tovább tartana, félévenkint, a pénztárnok rendszeres számadást készit és azt az elnök a ház elé terjeszti.

255. §.

A számvizsgáló bizottság az általa teljesitett vizsgálat eredményéről félévenkint a háznak jelentést tesz.

256. §.

Ezen számvizsgáló bizottság az országgyülés eloszlatásának esetében is teljesiti és bevégzi munkálkodását és annak eredményéről szóló jelentését egyelőre a belügyministernek adja be.

A belügyminister pedig, a ki ez esetben a ház pénztára és pénztári személyzete fölött is időközileg rendelkezik, az emlitett jelentést határozathozatal végett, a közelebb egybegyülendő képviselőházhoz teszi át.

HATODIK CZÍM.

A ház könyvtára.

257. §.

A ház, tagjainak használatára, könyvtárt állit, melybe azon könyvek, nyomtatványok, vagy egyéb kiad-

ványok szereztetnek meg, melyek a törvényhozási munkálkodásnál szükséges adatokat tartalmaznak.

258. §.

A könyvtár kezelését, a könyvtári bizottság vezetése és felügyelete alatt, a könyvtári segédszemélyzettel, a képviselőház könyvtárnoka eszközli.

A könyvtári bizottságnak elnöke a képviselőház elnöke.

A könyvek megszerzése a könyvtári bizottság, sürgős esetben a ház elnökének, mint a könyvtári bizottság elnökének megrendelésére történik.

259. §.

A képviselőház a könyvtári bizottság előterjesztésére minden ülésszak elején megszavazza azon összeget, mely a könyvtár czéljaira, a képviselőház havi költségelőirányzatába felveendő.

260. §.

A könyveknek a képviselőház helyiségein kivül való használata, a könyvtári bizottság által időnként megállapitandó és a képviselőháznak jóváhagyás végett előterjesztendő módozat (ügyrend) szerint történik.

261. §.

A könyvtári bizottság minden ülésszak végével a képviselőháznak jelentést tesz, az ülésszak folytán eszközölt beszerzésekről, a könyvtár használatáról és a jelentéshez számadásait mellékli.

262. §.

Az országgyülés feloszlása után, az új ház könyvtári bizottságának alakulásáig, a képviselőház könyvtára a háznagy felügyelete alatt áll.

HETEDIK CZÍM.

Az országgyülés két házának érintkezéséről.

263. §.

A két ház határozatainak egymással való közlése.

A két ház határozatait egymással akként közli, hogy az egyik ház elnöke átirat kiséretében küldi meg a ház határozatát a másik ház elnökéhez.

Ezen átküldés kézbesitési könyv mellett eszközlendő. A kézbesités lehetőleg az elnök, vagy az alelnök saját kezeihez, minden esetre azonban legalább is a hivatalos elnöki irodában ezzel megbizott tisztviselőnél teljesitendő.

Az átvett üzenetet az illető elnök, a mennyiben az üzenetet az ülés

folyamán veszi, még ezen ülés alatt, különben pedig a legközelebbi ülésben jelenti és mutatja be a háznak. Egyebekben az elnök az illető ház házszabályai szerint jár el.

Oly üzenetek közlése alkalmával, melyek törvényjavaslatokat tárgyalnak, nemcsak az illető háznak ezekre vonatkozó határozatai közlendők, hanem a törvényjavaslat indokolása és esetleg a vele foglalkozott bizottság vagy bizottságok jelentései is.

264. §.

Az egyik ház által egy ülésszakban hozott és a másik házzal közölt határozatok és megállapodások — akár törvényjavaslatokra vonatkozzanak azok, akár más tárgyra — a másik ház által ugyanazon országgyülés következő ülésszakában is tárgyalhatók, minden újabb üzenetváltás nélkül.

265. §.

A két ház együttes ülése.

A törvény által előirt azon esetekben, midőn az országgyülés mindkét háza választásra és ennek következtében együttes ülésekre hivatik fel, ezen együttes ülések megtartásának módozatai a következőleg szabályoztatnak:

a) Együttes ülések a két ház elnöke által egyetértőleg meghatározandó helyiségben tartatnak.

b) Ily üléseken mind a két ház elnöke (esetleg akadályoztatás esetén alelnöke) együttesen elnököl akként, hogy az egyik elnök nyitja meg, a másik rekeszti be az ülést.

Hasonlóan együttesen működik mindkét házból egy-egy jegyző.

Az elnökök és jegyzők teendőinek az ülés folyama alatti megosztásáról szintén az elnökök intézkednek.

c) Érvényes határozat hozatalára legalább összesen annyi tag jelenléte

szükséges, a mennyit a főrendiház és képviselőház házszabályai mindkét házra nézve külön-külön meghatároznak.

d) Az ülés megnyittatván, a királyi leirat felbontatik és felolvastatik. A választás előtt elnök az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Ha ezen idő alatt legalább összesen annyi tag, a hányat a névszerinti szavazás kérésére a két ház házszabályai külön-külön megszabnak, névszerinti szavazást kér, úgy az elrendelendő.

Ellenkező esetben az elnökség a választást felkiáltás utján eszközölteti s ennek alapján mondja ki annak eredményét.

e) Névszerinti szavazás esetén sorshuzás dönti el, hogy először a főrendiház vagy a képviselőház névsora olvastassék-e fel

f) A választáshoz általános több-

ség szükséges. Ha az első szavazás eredményhez nem vezetne, a legtöbb szavazatot nyert jelöltek közt a szavazás ismétlendő.

Ha két vagy több jelölt egyenlő szavazatot nyer, az egyenlő szavazatot nyertek között újabb választás dönt.

g) A szavazás titkosan, szavazójegyek beadásával történik.

h) A választás eredménye még ugyanazon ülésen hirdetendő ki.

i) Az együttes ülés jegyzőkönyve ugyanazon ülés végével hitelesittetik.

266. §.

A két ház tagjaiból alakitott országos bizottságokat illetőleg a következők határoztatnak:

Országos bizottságok.

a) Minden oly országos bizottságnál, a melynél a törvény eleve meg nem határozza a főrendiházból és a képviselőházból külön-külön válasz-

tandó tagok számát, ezen számarány rendszerint ugy alakitandó össze, hogy a főrendiház tagjai a bizottság egy harmadrészét, a képviselőház tagjai annak két harmadrészét képezzék.

b) Az országos bizottság tagjai a két ház által megválasztatván, a két ház elnöke egyetértőleg állapitja meg az országos bizottság alakulásának helyét és idejét.

Ezen alakuló ülésen leendő megjelenésre a házak elnökei hivják fel az illető bizottsági tagokat.

c) Az országos bizottságok működésének eredményéről szóló bizottsági jelentést, a mennyiben valamely törvény másként nem intézkedik, az országos bizottság elnöke közli mindkét ház elnökével. (A kézbesitést illetőleg az 1-ső §. alatt mondottak irányadók.)

267. §.

A házszabályokhoz az 1872/5-iki országgyülés mindkét háza által ho-

zott határozát alapján csatolt függelék hatályon kivül helyeztetvén, ennek helyébe a következő határozat iktattatik:

Összeegyeztető bizottság által való átvizsgálása a szentesités alá terjesztendő törvényjavaslatoknak.

Minden törvényjavaslat, mely már a főrendiház hozzájárulását is megnyerte, annak szentesités alá terjesztése előtt egy bizottság által vizsgálandó át azon czélból: vajjon a törvényjavaslat szövege megfelel-e az országgyülés mindkét háza által elfogadott megállapodásoknak?

Ezen bizottság tagjai lesznek felváltva a főrendiház elnökének, illetőleg alelnökének, vagy a képviselőház elnökének, illetőleg alelnökei egyikének elnöklete alatt:

a) a főrendiház azon jegyzője, ki a törvényjavaslat részletes tárgyalása alkalmával napi jegyző volt;

b) a képviselőház azon jegyzője, ki a törvényjavaslat részletes tárgyalásáról a jegyzőkönyvet vezette;

c) az illető törvényjavaslatra nézve a képviselőház tárgyalása alkalmával működött állandó vagy időszerinti bizottság előadója;

d) a mennyiben a főrendiházban az illető törvényjavaslat szintén külön előadó előadása mellett tárgyaltatott, ezen főrendiházi bizottsági előadó.

Az összeegyeztető bizottság tanácskozásaiban részt vesz a törvényjavaslatot benyujtó szakminister vagy megbizottja is.

NYOLCZADIK CZÍM.

Zárhatározatok.

268. §.

A házszabályok I. és II. Részében foglalt szabályokat a belügyminister a törvényhatóságoknak köztudomásra hozatal végett megküldi.

269. §.

Az I. és II. Részben foglalt szabályok csak a következő országgyülésen lépnek hatályba és annak egész folyama alatt, sőt a ház újabb intézkedéseig továbbra is érvényesek.

270. §.

A szabályoknak a ház szervezetét s a szorosabb értelemben vett tanácskozási rendet illető része, csak az évi ülések végével s csak a törvényjavaslatok tárgyalásának bevégzése után fog módosittathatni.

HÁZSZABÁLYOK TÁRGYMUTATÓJA.

Házszabályok tárgymutatója.

(A sorok végén álló számok a szakaszok számát jelentik.)
